

การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไป่สัมฤทธิ์

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรศนีย์ เอี่ยมสอาด

-3 ก.ย. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

มีนาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....*ดร.เกรียงศักดิ์*..... ประธาน
(มศ.เกษร เจริญรักษ์)

.....*อ.ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์*..... กรรมการ
(อ.ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์)

คณะกรรมการสอบ

.....*ดร.เกรียงศักดิ์*..... ประธาน
(มศ.เกษร เจริญรักษ์)

.....*อ.ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์*..... กรรมการ
(อ.ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์)

.....*ดร.สุพรรณ ส่องแสงจันทร์*..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(มศ.สุพรรณ ส่องแสงจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....*ดร.สมพร บัวทอง*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...5...เดือน...*มิถุนายน*...พ.ศ...2536...

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็น
อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษร เจริญรักษ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์
อาจารย์ทัศนีย์ อินทรประสิทธิ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์
ส่องแสงจันทร์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่ช่วย
เหลือให้คำปรึกษาค้นหาการวิจัย อาจารย์ ดร.สุนทร แก้วลาย ที่ช่วยเหลือจัดทำบทคัดย่อ
ภาษาอังกฤษ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
อาจารย์ทัศนีย์ ทองภักดี ผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมศาสตร์ อาจารย์วินัย ภูระหงษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน ผู้วิจัยขอ
กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์บวร เอี่ยมละออ และอาจารย์จุลาพร เอี่ยมละออ
วิทยาลัยครูเทพสตรี ที่ให้ความเมตตา ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน เป็นขวัญและกำลังใจ
เสมอมา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ทุกท่านที่ให้กำลังใจ โดยเฉพาะ
อาจารย์เทียมจันทร์ ศิลปอาจารย์ และคุณประทุมพร แสนกล้า เฮสติงส์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบนุชาพระคุณแก่
อาจารย์นันท์วัฒน์ เอี่ยมสอาด และคุณแม่น้อง เอี่ยมสอาด ผู้ได้มอบมรดกทางปัญญาให้แก่
ผู้วิจัย ให้ความหวังใจและกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบใจ เด็กชายทรรศนัย
เอี่ยมสอาด ผู้เป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ทรรศนัย เอี่ยมสอาด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายและความสำคัญของลักษณะไม่สัมฤทธิ์	7
คุณลักษณะที่แสดงลักษณะไม่สัมฤทธิ์	10
การอบรมเลี้ยงดูและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ในเด็กไทย	12
หนังสือสำหรับเด็ก	16
การใช้หนังสือเพื่อปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
การกำหนดแหล่งข้อมูล	28
การคัดเลือกหนังสือที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์	28
การสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือ	31
การวิเคราะห์หนังสือ	38

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	61
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	61
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	63
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	65
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	73
ประวัติย่อของผู้วิจัย	89

บัญชีการวาง

การวาง		หน้า
1	แสดงชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ของหนังสือสำหรับเด็ก ที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์	30
2	บัญชีคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์	32
3	เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในหนังสือสำหรับเด็ก ..	35
4	แสดงปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก ที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์ จากบัญชีคำศัพท์	40
5	แสดงรายละเอียดของคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือ สำหรับเด็ก ตามลำดับอักษร	41
6	แสดงคำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก จำแนกตามลักษณะ ใฝ่สัมฤทธิ์.....	45
7	แสดงคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือแต่ละเล่ม ...	47
8	แสดงประเภทและรายละเอียดของหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะ ใฝ่สัมฤทธิ์ จำแนกตามลักษณะการเขียน	49

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม การที่จะทำ
ให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้จะต้องอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ในประเทศ ซึ่งได้แก่
ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติได้แก่ แร่ธาตุ น้ำ ดิน
ป่าไม้ ฯลฯ ส่วนทรัพยากรมนุษย์ คือ มนุษย์ หรือบุคคลในวัยต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ คือ มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ
ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างไรก็ตามคุณภาพและประสิทธิภาพของคนนั้นขึ้นอยู่กับ
กับพัฒนาการของคนตามวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะบุคคลในวัยทำงาน จะมีคุณภาพ และจะมี
ประสิทธิภาพเท่าใดขึ้นอยู่กับการศึกษา การฝึกฝนประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกันมาตั้งแต่แรก
เกิดถึงวัยปัจจุบัน ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าและสำคัญที่สุดของประเทศ เพราะ
มนุษย์เป็นผู้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น มนุษย์จึงควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัย
แรกเกิด เพราะมนุษย์จะเป็นคนอย่างไร คือหรือเลว มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพหรือไม่ก็ย่อม
เกี่ยวข้องกับชีวิตตั้งแต่แรกเกิดที่มนุษย์ได้เรียนรู้และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาตั้งแต่เริ่มต้น
ของชีวิต ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชว่า
"เด็กเป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกอย่างทุกอย่างจากผู้ใหญ่ รวมทั้งภาวะรับผิดชอบในการดำรง
รักษาอิสรภาพ และความสงบสุขของบ้านเมือง ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นที่
จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม" (วารสาร รักรักวิจัย. 2533 :
12)

ดังนั้น เด็กจึงเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศ เด็กเป็นสืบทอดรักและความ
หวังสูงสุดของพ่อแม่ เป็นอนาคตของครอบครัวของชุมชนและของประเทศ ความหวังของ
ประเทศจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็กที่จะเจริญเติบโตเป็นประชากรผู้รับภาระของประเทศ
ในอนาคต สิ่งสำคัญพื้นฐานในการเสริมสร้างให้เด็กมีคุณภาพดี คือ การให้ความรัก

ความเข้าใจ ความอบอุ่น ความมั่นคงและปลอดภัย สิ่งเหล่านี้จะช่วยปูพื้นฐานสำหรับ
 มุคสิกภาพที่สุชสมบูรณ์ในชีวิตและอนาคตของเด็ก (วรารมณ วัณวิชัย. 2533 : 12)
 เด็กเป็นจุดเริ่มต้นของบุคคล และคนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคมและ
 ประเทศชาติ ลักษณะของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปอย่างรวดเร็ว
 เร็วขึ้นมีหลายลักษณะ ที่สำคัญที่สุดคือ การมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง (จรรยา สุวรรณพัก
 กวางเคื่อน พันธมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก. 2521 : 25) ผู้ที่มีลักษณะ
 ใฝ่สัมฤทธิ์สูงนี้ นักจิตวิทยาพบในการวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศว่า เป็น
 ผู้ที่มีความสามารถสูงทางการศึกษามากหลายประเภท เช่น เป็นผู้ที่มีลักษณะพึ่งตนเอง มีความ
 คิดสร้างสรรค์ มีความมานะพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรค และมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหา
 ต่าง ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จใน
 ชีวิต ลักษณะนิสัยเช่นนี้ สมควรปลูกฝังให้แก่เด็ก เพราะเป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้วทางวิชาการ
 ว่า สามารถทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิตของบุคคลได้จริงถ้ามีผู้นำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง
 สม่าเสมอ (กวางเคื่อน พันธมนาวิน. 2533 : 21) การเสริมสร้างลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
 จะต้องเริ่มสร้างในช่วงที่เด็กยังเล็กอยู่ จากการศึกษาและการทดลองปรากฏผลออกมา
 ว่า ในช่วงที่จะสร้างลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีศักยภาพสูงนั้นจะต้องเริ่มสร้างในช่วงระยะที่
 เด็กอายุระหว่าง 2-4 ปี หากพ้นระยะช่วงเวลานี้ไปแล้ว ศักยภาพของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
 จะลดน้อยลงไปตามลำดับและจะบังเกิดผลขึ้นไม่เต็มที่เท่าที่ควร การสอนให้เด็กรู้จักพึ่งตนเอง
 หรือช่วยเหลือตนเองตามความเหมาะสมของวัยแล้วจะเป็นการเริ่มสร้างลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
 ที่ดีที่สุดเวลาหนึ่ง การปลูกฝังให้เด็กรู้จักพึ่งตนเองขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อแม่ที่จะสร้าง
 ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้บังเกิดขึ้นในตัวของเด็ก การเล่านิทานให้เด็กฟังเมื่อวัยของเกิดพอที่จะฟัง
 เรื่องราวเข้าใจได้ เป็นวิธีการที่จะสร้างลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ได้อีกวิธีหนึ่ง นิทานจะสร้าง
 แรงจูงใจให้เกิดความมานะอดทน ความโอบอ้อมอารี ความรักในหมู่คณะและมโนธรรมใน
 จิตใจของเด็ก เด็กจะมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาจะเป็นผู้ที่มีความ
 มานะพยายาม มีความอดทนมากนั้น และมีวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 (เทคโนโลยีการสร้างลูกให้ฉลาด. ม.ป.ป. : 108-109)

การให้เด็กฟังนิทานที่มีคุณค่า จะช่วยกระตุ้นพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก เพราะพฤติกรรมของตัวละครที่มีลักษณะไม่สัมฤทธิ์เด็กจะได้ทวนแบบที่เหมาะสมที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กมีความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ในทางที่เหมาะสมและในโอกาสอันควร นิทานที่สามารถกระตุ้นลักษณะไม่สัมฤทธิ์ของเด็ก จะแสดงให้เห็นถึงความมานะพยายามของตัวเอกที่จะฝ่าฟันอุปสรรค และมีความพยายามมุ่งมั่นที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ จนบรรลุความสำเร็จ หรืออาจจะเป็นเรื่องที่แสดงถึง ความมานะพากเพียรที่จะพยายามให้บรรลุถึงมาตรฐานที่สูงขึ้นไป (สุชมร ประพัฒน์ทอง. 2521 : 86)

ปัจจุบันนิทานส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของหนังสือสำหรับเด็ก และนิทานเหล่านี้จะมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะไม่สัมฤทธิ์ด้วย แต่นิทานที่มีคุณค่าเหมาะสมที่จะกระตุ้นพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยนั้นยังมีน้อย (วิภา กงกะนันทน์. 2521 : 399 ; ผอม โปษะกฤษณะ. 2520 : 227) ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่า หนังสือสำหรับเด็กเรื่องใดบ้างที่มีเนื้อหาส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ และมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาอย่างไร เพื่อจะได้นำมาปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กก่อนวัยเรียนให้บังเกิดผล และจะได้เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยกันผลิตหนังสือที่มีคุณค่าออกสู่ตลาดให้มากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์
2. เพื่อวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในค่านลักษณะการเขียนและวิธีการนำเสนอเนื้อหา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ทำให้ทราบปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ลักษณะการเขียนและวิธีการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์ ครู ผู้ปกครอง ในการพิจารณาเลือกและใช้หนังสือเพื่อปลูกฝังให้เกิด

ลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ในเด็ก ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับหน่วยราชการ เอกชน และผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องในการผลิตหนังสือที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

หนังสือสำหรับเด็กที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-11 ปี
ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2515 - เดือนเมษายน พ.ศ.2534
จากสำนักพิมพ์ หน่วยราชการ สมาคม ชมรม และร้านจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร
ซึ่งมีเนื้อหาส่งเสริมลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่เขียนสำหรับเด็กอายุ 3-11 ปี ที่
จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2515 - เดือนเมษายน พ.ศ.2534
เป็นหนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ที่มีเนื้อหาส่งเสริมลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์

2. คำศัพท์ หมายถึง คำศัพท์ที่บอกลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก
ที่มีเนื้อหาส่งเสริมลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ เช่น กระจกวิเศษ มานะ พากเพียร มากับ
รวมทั้ง คำตรงข้าม และคำพ้อง

3. ลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่ต้องการได้รับผลสำเร็จใน
การทำงานต่าง ๆ ความที่ทั้งจุดมุ่งหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ซึ่ง
ประกอบด้วยลักษณะ 6 ประการ คือ

3.1 รู้จักวางแผน ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกมาว่ามีจุดประสงค์ที่เด่น
ชัดและแน่นอน มีความคิดรอบคอบ มีทักษะในการจัดระบบงาน เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความ
สามารถ เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว

3.2 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงถึงความพยายาม
ปฏิบัติงานให้ดีที่สุด นอกเหนือจากที่ยากได้เป็นเวลานาน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

ต้องการปรับปรุงตนเองเสมอ

3.3 ความกล้าเสี่ยง ไค้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการตัดสินใจที่
เกี่ยว เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความสามารถของคน ต้องการทราบผลในการตัดสินใจ
ของตน

3.4 ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ไค้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการ
มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่ชอบเลียนแบบ รักอิสระ มีความคิดใหม่ ๆ

3.5 ความทะเยอทะยาน ไค้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการตั้งจุด
มุ่งหมายในการทำงานไว้สูง ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต ทำงานของตนให้ดีเด่น
ชอบการแข่งขัน

3.6 ความกระตือรือร้น ไค้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความขยัน
มีความเพียรพยายาม ชอบทำงานที่ใช้สมอง ทำงานแข่งกับเวลา ชอบอาสาทำงาน

4. ลักษณะการเขียน หมายถึง การแยกเนื้อหาหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริม
ลักษณะไม่สัมฤทธิ์ตามลักษณะการเขียนเป็น 6 ประเภท คือ

4.1 หนังสือภาพ เป็นหนังสือสำหรับเด็กตั้งแต่อ่านหนังสือไม่ออกไปจนถึง
เด็กเริ่มอ่าน เนื้อหาจะเป็นเรื่องจริงที่ให้ความรู้ หรือเรื่องที่เกิดจากจินตนาการ รูปภาพ
และปกดึงดูดความสนใจของเด็กได้ เนื้อเรื่องและภาพจะสอดคล้องกัน ถ้าเป็นภาพของสิ่ง
ใกล้ตัวเด็ก เด็กจะชอบมาก และจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นไปด้วย

4.2 โคลงกลอน แสดงความรู้สึกลึกซึ้งด้วยถ้อยคำ จึงมีเสียงเป็นจังหวะ
ดนตรี มีสัมผัสคล้องจองกัน เด็กจะสนุกและสนใจการอ่านไปด้วย

4.3 นิทาน แบ่งออกเป็นนิทานพื้นบ้าน เทพปกรณัม ตำนาน นิทานเกี่ยวกับ
สัตว์ และนิทานสุภาษิต นิทานเหล่านี้เป็นวรรณกรรมสากลสำหรับเด็ก แสดงให้เห็นถึง
ความจริงในชีวิตมนุษย์ ห้วงกานสุขและทุกข์ซึ่งเกิดแก่มนุษย์ทุกชนชั้น เกมที่เล่าสืบต่อกันมา
ด้วยปากเปล่า แล้วจึงนำมาเขียน มีภาพประกอบสวยงาม

4.4 เรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเวทมนตร์คาถา
และสิ่งเหลือเชื่อต่าง ๆ ที่นำมาผูกพันกับชีวิตประจำวัน .

4.5 เรื่องอิงประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องที่ใช้นิทานการร่วมกับการ์ตูนที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์พร้อมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย

4.6 เรื่องเหมือนจริง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สอดแทรกความตื่นเต้น ขบขัน แสดงให้เห็นถึง ความดี ความชั่ว ชัยชนะและความพ่ายแพ้ สะท้อนโลกของเด็ก แสดงถึงรายละเอียด อุปนิสัย และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงและถูกเป็นเรื่องราวอาจสร้างตัวละครและโครงเรื่องขึ้น มีทั้งเรื่องของคนและสัตว์

5. วิธีการนำเสนอ หมายถึง แนวการดำเนินเรื่องในหนังสือสำหรับเด็กที่แสดงพฤติกรรมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์กันต่าง ๆ 6 ด้าน ที่ปรากฏในข้อ 3. และลักษณะการใช้ภาษา คำศัพท์ในหนังสือดังกล่าว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบท้าย

1. ความหมายและความสำคัญของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
2. คุณลักษณะที่แสดงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
3. การอบรมเลี้ยงดูเด็กและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ใน
เด็กไทย
4. หนังสือสำหรับเด็ก
5. การใช้หนังสือเพื่อปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

ความหมายของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

คำว่า "ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์" มีผู้ใช้ในภาษาไทยที่แตกต่างกันออกไปหลายอย่าง เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการสัมฤทธิ์ผล ฯลฯ ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกันคือ พฤติกรรมที่แสดงความต้องการที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ลุถึงไปด้วยมาตรฐานที่ ต่ำเกิน หรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่น มีความมานะพยายามที่จะต่อสู้เอาชนะอุปสรรคและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการแข่งขันและการทำงาน มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความสำเร็จล้มเหลว และพยายามหาทางที่จะเอาชนะความล้มเหลวนั้น (สุขสมร ประพันธ์ทอง. 2521 : 6)

แมคเคลลแลนด์ (McClelland. 1961 : 207) เป็นผู้เริ่มศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ให้คำจำกัดความลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุถึงไปด้วยดี และแข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยมหรือทำให้ดีกว่าบุคคล

อื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว ผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักมีพฤติกรรมต่อไปนี้เป็นคือ มีความกล้าเสี่ยงพอควร พากเพียรที่จะกระทำสิ่งซึ่งท้าทายความสามารถ โดยเฉพาะงานที่แปลกไปจากกิจวัตรประจำวัน มีความรับผิดชอบในตนเอง คำนึงการณ์ล่วงหน้าในสิ่งที่จะเป็นไปได้ มีทักษะในการจัดระบบงาน

จึงพอสรุปความหมายของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ได้ว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะทำงานให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องการแก้ปัญหาหรืออุปสรรค โดยปรารถนาจะทำได้ยาก ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความพยายามที่สม่ำเสมอจนประสบผลสำเร็จด้วยความมานะพากเพียร ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์นี้เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูและการกระตุ้นลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นในบุคคลตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิต

จากลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ คือ

1. รู้จักวางแผน
2. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง
3. มีความกล้าเสี่ยง
4. มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง
5. มีความทะเยอทะยาน
6. มีความกระตือรือร้น

ความสำคัญของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์นี้ นักจิตวิทยาากล่าวว่า เป็นความต้องการชนิดหนึ่งของมนุษย์ในการที่จะฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ ทั้งมาตรฐานในการทำงานไวสูงและมีความมานะพากเพียรที่จะทำให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้อย่างสมบูรณ์ เมื่อประสบความสำเร็จก็เกิดความสุขใจและความภาคภูมิใจ แม้จะเกิดความล้มเหลวก็ไม่ย่อท้อและพร้อมที่จะลอง

พยายามใหม่ ผู้ที่มีลักษณะเช่นนี้มาก มักเป็นผู้ชอบอาสาสมัครทำงานต่าง ๆ ชอบเข้าแข่งขันเพื่อจะเอาชนะ มีนิสัยรักงานและทำงานที่ยากอย่างไม่ย่อท้อ ฉะนั้น ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ จะทำให้บุคคลเป็นที่พึ่งของตนเองและยากคือยากเกิน แต่จุดมุ่งหมายของความต้องการมุ่งไปที่การแก้ไขอุปสรรคและปัญหาในชีวิตของคนและส่วนรวมมากกว่าความใฝ่สูง (ทองเคื่อน พันธมนาวิน. 2533 : 22) ผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีความสามารถสูงทางการคิดหลายประการ เช่น เป็นผู้ที่มีความยืดหยุ่นทางการคิด สามารถคิดแบบอเนกนัยได้ (ประสาธ บัณฑิตวง. 2516 : 87-88) ความสามารถทางการคิดเหล่านี้แสดงถึงการมีประสบการณ์ทางปัญญาและการฝึกฝนทางค่านี ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นมีความสามารถทางการเรียนและการประกอบอาชีพในชั้นสูงได้

ส่วนทางด้านการเรียนนั้น ได้มีการวัดความถนัดทางการเรียน เพื่อที่จะใช้ทำนายความสามารถในการเรียน มีผู้พบในประเทศไทยว่า ผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีความถนัดทางการเรียนสูงด้วย (อนันต์ จันทรว. 2514 : 15-16)

ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์จะส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จในงานอาชีพ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีอาชีพอะไร ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์เป็นจิตลักษณะที่ได้รับความสนใจมากในประเทศไทย มาก่อนจิตลักษณะประเภทอื่น เพราะนักวิชาการเชื่อว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ (สุสมร ประพัฒน์ทอง. 2521 : 8) อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์. 2508 : 712) มีการวิจัยเพื่อการศึกษาความสำคัญของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในคนไทยหลายเรื่อง ทั้งที่เป็นการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับชาวบ้าน และนักเรียนในโรงเรียน เกี่ยวกับลักษณะที่น่าปรารถนาในการพัฒนาประเทศ จากผลการวิจัยของ นาด พันธมนาวิน (2518 : 82-83) ที่ศึกษาความแตกต่างระหว่างผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ผู้นำและไม่ใช้ผู้นำเกษตรกรชาย ในหมู่บ้านทุ่งกระพังโหม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 80 คน ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น เป็นผู้ที่กล้าเสี่ยงปานกลางในสถานการณ์ที่อาศัยโชคและในสถานการณ์ที่อาศัยความชำนาญ ผลการ

วิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในคนไทยได้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ

จะเห็นได้ว่าในระดับบุคคลนั้น การมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่มีความสามารถทางการศึกษากว้างหน้าหลายแบบ ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีมากในนักเรียนที่เรียนดี และเป็นลักษณะที่เด่นชัดของเกษตรกรไทยผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ ผู้ที่ก้าวหน้าทางการงานใหม่และพร้อมที่จะรับการพัฒนา ส่วนในระดับสังคมและประเทศชาตินั้น แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1961 : 415) ได้ศึกษาพบมานานแล้วว่า ทั้งในอดีตและปัจจุบันประเทศที่ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศอื่น ๆ นั้น ประชาชนของเขามีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูง เห็นได้จากเนื้อหาในคำจารึกบนถาวรวัตถุต่าง ๆ เนื้อหาในนิทานพื้นบ้าน และนิทานสำหรับเด็กในประเทศเหล่านั้น ละม้ายมาก สรหัตถ์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2533 : 24-25 ; อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาก สรหัตถ์, 2515 : 618-712) เป็นนักวิชาการท่านแรกที่เห็นว่าลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ และบัดนี้ไคมีนักวิจัยพิสูจน์แล้วว่า ความคิดเห็นนี้ถูกต้อง โดยเฉพาะทางด้านการพัฒนาการเกษตรในประเทศไทย (นาด พันธุมนาวิน, 2518 : 85) นอกจากนี้ นักวิชาการต่างประเทศยังได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของไทย และให้ความเห็นว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในคนไทยมีค่อนข้างน้อยและยังถูกบดบังและก้ำกั้นจากลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงปัญหาบุคคลและต้นเหตุที่สมควรแก้ไขต่อไป (Mulder, 1978 : 293-306)

คุณลักษณะที่แสดงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

เมอเรย์ (Murray, 1966 : 19) เป็นบุคคลแรกที่กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ว่า เป็นความต้องการที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรคฝ่าฟันกระทำการที่ยาก ๆ ให้สำเร็จ เขาอธิบายไว้ว่า ความปรารถนาหรือแนวโน้มที่จะกระทำการใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจัดอยู่ในความ

ต้องการมีอำนาจ (Will power) ของความต้องการทางสังคม

ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) เชื่อว่าพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะ
ใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น มีความทะเยอทะยาน (Ambition) การมุ่งแข่งขัน
(Competitiveness) และการปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น (Self improvement)
สำหรับ แครนคอลล (ประสาธน์ พัทธังกูร. 2516 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Crandall.
1968 : 349) ได้กำหนดพฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นพฤติกรรมที่มีเป้าประสงค์
 2. มีเอกลักษณ์ไม่เลียนแบบผู้อื่นโดยไร้ความคิดของตนเอง
 3. เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มุ่งแข่งขันกับมาตรฐานอันสูงเกินอย่างใดอย่างหนึ่ง
- เฮิร์แมนส์ (Hermans. 1970 : 354) ได้รวบรวมลักษณะของผู้ที่มีลักษณะ

ใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 10 ประการ คือ

1. มีระดับความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำ
ของเขานั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
4. ออกทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่องานที่ทํายู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวน จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ
6. รู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้เป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่นโดยพยายามทำงานของตนให้ดี
10. พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีที่สุดเสมอ

มารีสา รัษฎิกย์ (2532 : 33) ได้สรุปไว้ว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีลักษณะ
ใฝ่สัมฤทธิ์สูง ควรประกอบด้วยลักษณะนิสัยต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ

1. ความทะเยอทะยาน

2. ความกระตือรือร้น
3. ความกล้าเสี่ยง
4. ความรับผิดชอบต่องาน
5. ความมีเอกลักษณ์
6. รู้จักวางแผน

การอบรมเลี้ยงดูและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในเด็กไทย

ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นลักษณะสำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมอื่น ๆ ตามมา เพื่อที่จะได้มาซึ่งความสำเร็จที่มีมาตรฐานสูง หากพลเมืองในประเทศใดมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงย่อมเป็นประโยชน์ต่อทั้งตนเองและประเทศชาติ

แมคเคลลแลนด์ (McClelland, 1961 : 207-256) ได้วิจัยพบว่า ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เกิดจากประชาชนมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงทั้งปริมาณและคุณภาพ ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์นี้ จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นในระยะแรกของชีวิต การที่จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับ การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับเมื่อยังเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ (2508 : 368) ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์สูงหรือต่ำเพียงไรนั้นย่อมแล้วแต่การอบรมเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับจากบิดามารดา เมื่อเขาวัย โดยเฉพาอย่างยิ่ง ในระยะที่ยังเขาวัย เด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และความรู้สึกลึกซึ้งนั้นจะติดตัวไปจนโต แม้เด็กที่เจริญวัยขึ้นมาจะมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นก็ตามแต่ความรู้สึกลึกซึ้งดั้งเดิมที่ได้เรียนรู้มาแต่เขาวัยไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนักซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เคแกนและมอสส์ (Kagan, and Moss, 1962 : 42) ที่ว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์เป็นลักษณะที่คงเส้นคงวาของบุคลิกภาพ ซึ่งขยายจากวัยทารกจนถึงวัยผู้ใหญ่

โรเซน (Rosen, 1961 : 574-585) สรุปไว้ว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากกระบวนการสำคัญ 2 ประการ คือ

1. กระบวนการที่บิดามารดาฝึกบุตรเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ไว้สูงสุด ทั้งเป้าหมายและ

สำหรับบุตรเอาไว้มาก

2. กระบวนการฝึกความเป็นอิสระ บิดามารดาเป็นผู้แสดงให้บุตรเห็นว่า คนมีความมุ่งมั่นที่จะให้บุตรพึ่งพาตนเองได้ ให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ให้เลือกและตัดสินใจ รวมทั้งรับผิดชอบด้วยตนเอง

เคแกน (สมคิด บุญเรือง. 2516 : 18 อ้างอิงมาจาก Kagan. 1962 : 42) กล่าวว่า ความต้องการผลสัมฤทธิ์ เป็นลักษณะที่แน่นอนของบุคลิกภาพ ซึ่งขยายจากวัยทารกจนเป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับสรุปของ เซคอร์ดและแบคแมน (Secord & Backman. 1964 : 586) ที่ว่า จากการศึกษาของนักจิตวิทยาหลายคน มีความเห็นตรงกันว่า การอบรมเลี้ยงดูสิ่งสอนนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก แบรคเบริน (ภักดี ปวีรรณ. 2516 : 28 ; อ้างอิงมาจาก Bradburn. 1963 : 217) พบว่า พฤติกรรมของแม่มีส่วนทำให้เกิดลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ได้มากกว่าพ่อ

เรทลิงเชเพอร์ (Rethlingshater. 1963 : 174) อธิบายว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตจากการศึกษาของ แอทกินสัน (Atkinson. 1966 : 453-478) ว่า การเริ่มฝึกให้ลูกพึ่งพาตนเองได้ตั้งแต่อายุน้อย ๆ เป็นการช่วยพัฒนาลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้

การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วยวิธีการดังนี้ คือ

1. การฝึกให้พึ่งตนเอง คือ การฝึกให้เด็กรู้จักทำกิจกรรม หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองตามความสามารถของเด็กโดยไม่ควรมีคนคอยช่วยเหลือจนติดเป็นนิสัย เช่น เรื่องการคว่ำงี๊ทุกวัน การเรียน การเข้าสังคม ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตนเอง จะทำให้เด็กเคยชินและอดทนต่อความยากลำบากของปัญหาที่ตนประสบ มีความคาดหวังและความพยายามสูงในการทำงานจน

ประสบผลสำเร็จ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ฟังตนเองตั้งแต่อายุน้อย จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง มีความคาดหวังโดยตรงตามความจริงและชอบการแข่งขันหรืออาสากะทำในสิ่งที่ยาก (ซูซมร ประพัฒน์ทอง. 2521 : 14)

เซียร์ (Sears. 1957 : 172-174) กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้จักฟังตนเอง ควรใช้วิธีช้อนฉานให้เกิดทำในสิ่งที่ต้องการจะทำและพอทำเองได้และควรยอมรับการกระทำของเด็กด้วย การชักชวนไม่ให้เด็กทำอะไรด้วยตนเองเป็นการบั่นทอนการช่วยตัวเองของเด็ก แม้ที่ควรใช้วิธีแนะนำ เพราะในบางขณะเด็กอาจจะเกิดความวิตกกังวลว่าจะประพฤติดังไรก็ดี เด็กจะหาสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าเขาไม่เกิดความวิตกกังวลเสียก่อน

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบสมเหตุสมผล คือ การแสดงออกของมารดาในค่านิยมความรู้สึกต่อการกระทำดีหรือไม่ดีของบุตร เช่น เวลาที่บุตรกระทำผิด ถ้ามารดาแสดงอาการเป็นเฉย จะไม่เกิดผลดีต่อบุตร เพราะเกิดความไม่แน่ใจว่าคนทำผิดหรือทำถูก การกล่าวถ้อยสอนหรือการลงโทษเยี่ยงนี้ จะทำให้บุตรไม่กล้าทำความผิดอีก เพราะทราบดีว่ามารดาไม่พอใจ นักจิตวิทยาพัฒนาการเด็กแนะนำว่า วิธีนี้จะเกิดผลดีเมื่อเด็กยังเล็ก คือ อายุต่ำกว่า 8 ขวบ แต่ถ้าอายุเด็กมากกว่า 8 ขวบ ควรใช้วิธีว่ากล่าวและชี้แจงเหตุผล ในด้านการกระทำความดีของบุตร นักจิตวิทยาสังคมแนะนำว่า เมื่อเด็กทำดีโดยเฉพาะเด็กเล็ก ๆ แม่ควรให้รางวัลทันทีและควรชมเชยและกอดจูบไปพร้อมกันด้วย จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กทำความดีต่อไปเพื่อให้มารดาพอใจ จากการศึกษาของ กวงเคียน พันธุมนาวัน และ บุญยิ่ง ยิ่งเจริญ (2518 : 11-18) พบว่า มารดาที่มีการศึกษาสูง นิยมให้รางวัลด้วยการกอดจูบ แต่ในทางตรงข้าม มารดาที่มีการศึกษาน้อย จะเลือกการทำเฉย ๆ ไม่รู้ไม่ชี้ หรือให้ขนมหรือของเล่นที่เด็กต้องการแทนการกอดจูบ ในการศึกษาแนวเดียวกันนี้ ยังพบว่า เมื่อลูกทำความดี แม่ไทยจำนวนมากไม่แสดงว่าสังเกตเห็นหรือแสดงความเห็นชอบ แต่ประการใด ซึ่งไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง เพราะเด็กไม่ทราบว่ากระทำของตนถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ จะทำให้เด็กเกิดความสับสน

การฝึกให้เด็กฟังตนเองตั้งแต่อายุน้อยและถ้ามีการเลี้ยงดูแบบสมเหตุสมผลมากแล้ว คาดว่าจะมีผลทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูงมากขึ้นกว่าจะฝึกให้เด็กฟังตนเอง

อย่างเกี่ยว จากการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติทางด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กต่าง ๆ ได้แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมเด็กในวัยระยะแรกของชีวิตให้มีความรู้ความชำนาญบางอย่าง เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดความต้องการความสำเร็จในระดับสูง และสิ่งที่ดีที่สุดจากผลการศึกษาดัง ๆ คือ การเน้นความสำคัญที่จะบรรลุถึงเป้าหมายมาตรฐานด้านความสำเร็จในระหว่างอายุ 6-8 ปี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กไทย

ดวงเคื่อน พันธมนาวิน (2533 : 25-28) กล่าวว่า การปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กไทยมีหลายวิธี เช่น การอบรมเลี้ยงดู การให้ตัวแบบที่แสดงออกถึงการมีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูง รวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ นอกจากนี้ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กไทยยังมีผลเนื่องมาจาก

1. บทบาทของมารดา มารดาส่วนใหญ่มีความใกล้ชิดกับบุตรทั้งชายและหญิงมากกว่าบิดา การปฏิบัติของมารดาต่อบุตรจะมีผลต่อการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กมาก ผลจากการวิจัยแสดงว่า มารดาที่เอาใจใส่ต่อผลงานของบุตรและปฏิบัติต่อบุตรอย่างสมเหตุสมผลจะให้ผลดีที่สุด มารดาควรให้ความสนใจและให้คำแนะนำส่งเสริมลูกและคอยเฝ้าดูผลสำเร็จในงานของลูกด้วยความตั้งใจและอกทน เมื่อลูกประสบความสำเร็จควรแสดงความพอใจอย่างซื่อสัตย์ เมื่อลูกประสบความล้มเหลวควรให้กำลังใจลูก เพื่อชี้แนวทางให้ลูกต่อสู้กับอุปสรรคใหม่

2. บทบาทของบิดา บิดามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ โดยเฉพาะบุตรชาย ถ้าบิดาใกล้ชิดกับบุตรและกระทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีของบุตร ให้คำแนะนำมากกว่าออกคำสั่ง จะให้ผลดีที่สุด ในกรณีที่บิดามีลักษณะเป็นเผด็จการต่อบุตรอย่างรุนแรงนั้น ถ้าบิดาไม่อยู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ หรือบุตรชายแยกออกจากครอบครัวไปตั้งแต่วัยเด็ก เหล่านี้กลับเป็นผู้ที่มีลักษณะไม่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่อยู่กับบิดาที่เผด็จการมากจนตลอดชีวิต

3. การให้พินัยที่มีคุณค่า การที่เด็กจะมีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูงนั้น เด็กจะต้องมีตัวแบบที่ดี เพื่อปลูกฝังนิสัยและพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ในเด็กนั้น กล่าวคือ ถ้าเด็กได้ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับผู้ที่มีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูงเป็นแบบอย่างเสมอ จะกระตุ้นให้เด็กมีความ

พร้อมที่จะแสดงลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในทางที่เหมาะสมในโอกาสอันควร แมคเคลลแลนด์ (McClelland. 1961 : 256) ศึกษาพบว่า ชาติใดที่มีนิทานสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะไม่สัมฤทธิ์มาก ซึ่งนิทานส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของหนังสือสำหรับเด็ก หลังจากนั้นในช่วง 50 ปี ชาตินั้นจะมีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้นกว่าเดิมอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงว่านิทานสำหรับเด็กอาจเป็นส่วนสำคัญที่จะเตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว (อายุ 2-4 ปี) และได้ฟังนิทานที่มีคุณค่าอยู่เสมอจะเป็นผู้ที่มีลักษณะไม่สัมฤทธิ์มากที่สุด

หนังสือสำหรับเด็ก

หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กให้เด็กอ่านโดยเฉพาะ แตกต่างไปจากหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เพราะเด็กมีความรู้ ประสบการณ์ และสติปัญญาน้อยกว่าผู้ใหญ่ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มีน้อย ตลอดจนภาษาและคำศัพท์ต่าง ๆ ก็รู้น้อย นอกจากนี้ความสนใจและความต้องการของเด็กก็ไม่เหมือนผู้ใหญ่ เด็กแต่ละวัยมีความสนใจและความต้องการแตกต่างกันอีกด้วย (ฉวีวรรณ อุทานันท์. 2528 : 32)

ประเภทของหนังสือสำหรับเด็ก

ทัศนาศิลปะนิพนธ์ (2520 : 56-58) แบ่งหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบันออกเป็น 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. หนังสือภาพ เป็นหนังสือสำหรับเด็กตั้งแต่ยังอ่านหนังสือไม่ออกไปจนถึงเด็กเริ่มอ่าน เนื้อเรื่องอาจเป็นเรื่องจริงที่ให้ความรู้ หรือเรื่องที่เก็อกจากจินตนาการ รูปภาพและปกดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี เนื้อเรื่องและภาพจะต้องสอดคล้องกัน ถ้าเป็นภาพของสิ่งใกล้ตัวเด็ก เด็กจะชอบมาก และจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นไปด้วย หนังสือภาพจะมีภาพเต็มหน้าและคำบรรยายสั้น ๆ
2. โคลงกลอน แสดงความรู้สึกลึกซึ้งด้วยถ้อยคำ จึงมีเสียงเป็นจังหวะดนตรี มีสัมผัสคล้องจองกัน เด็กจะสนุกและสนใจในการอ่านไปด้วย

3. นิทาน แบ่งออกเป็นนิทานพื้นบ้าน เทพนิยาย เทพปกรณัม ตำนาน นิทานเกี่ยวกับสัตว์ และนิทานสุภาษิต นิทานเหล่านี้เป็นวรรณกรรมสากลสำหรับเด็ก แสดงให้เห็นถึงความจริงในชีวิตมนุษย์ ทั้งด้านสุขและทุกข์ ซึ่งเกิดแก่ชนทุกชั้น เกมที่เล่าสืบทอดกันมา ค่อยปากเปล่าแล้วจึงนำมาเขียนมีภาพประกอบสวยงาม

4. เรื่องที่สร้างขึ้นด้วยจินตนาการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาและสิ่งเหลือเชื่อต่าง ๆ ที่นำมาผูกพันกับชีวิตประจำวัน

5. เรื่องอิงประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องที่ใช้นจินตนาการร่วมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์พร้อมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย

6. เรื่องเหมือนจริง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สะท้อนโลกของเด็ก โดยแสดงถึงรายละเอียด อุปนิสัย และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงถูกเป็นเรื่องราว อาจสร้างตัวละครและโครงเรื่องขึ้น มีทั้งเรื่องของคนและสัตว์

7. หนังสือเชิงวิชาการ เป็นหนังสือที่จะให้ความรู้ ข้อเท็จจริง เนื้อหาถูกต้อง น่าอ่านและเข้าใจง่าย

ลักษณะของหนังสือเด็กที่ดี

มารยาท พุ่มโพธิ์ (2532 : 48) กล่าวว่า หนังสือเป็นเพื่อนที่ดีของเด็ก หนังสือที่ดีควรสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ของเด็กและควรมีลักษณะดังนี้

1. เนื้อหา หนังสือที่ดี จะต้องมเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นเรื่องสนุก และส่งเสริมจินตนาการของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เนื้อเรื่องสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก ตลอดจนให้ความรู้อย่างง่าย ๆ ตามระดับความสามารถของเด็ก

(วิญจวน อินทรกำแหง. 2517 : 78-87)

2. โครงสร้างเรื่อง หนังสือเด็กที่ดี โครงสร้างเรื่องจะต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีแนวคิดเกินเพียงแนวเดียว เว้นแต่เรื่องยาว ๆ อาจมีแนวคิดย่อยแทรกอยู่บ้าง

3. เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องไม่ควรยาวเกินไป เพราะเด็กมีความสนใจไม่นานนัก ยิ่งเด็กเล็ก ๆ ความสนใจสั้นมาก ไม่เกิน 5-10 นาที เมื่อโตขึ้นความสนใจจะเพิ่มมากขึ้น
4. ตัวละคร ตัวละครต้องมีไม่มากจนเกินไป และควรอยู่ในวัยเดียวกับเด็กหรือใกล้เคียงกับเด็กให้มากที่สุด
5. ส่วนวนภาษา ควรใช้ภาษาที่เด็กสามารถเข้าใจได้ทันที ยิ่งเด็กเล็กเท่าไร ยิ่งจำเป็นจะต้องมีภาษาที่ง่ายและมีความรวบรัดน้อยลงเท่านั้น หรืออาจมีแค่ภาพทั้งเล่ม
6. วิธีการดำเนินเรื่อง ต้องไม่เป็นการสอนเด็กโดยชัดเจน แต่เป็นการสอนโดยทางอ้อม เพราะเด็กเล็ก ๆ ไม่ชอบให้มีการสอน ถ้ารู้ว่าเป็นการสอน อาจจะมีปฏิกิริยาไม่อ่านได้
7. ภาพ หนังสือสำหรับเด็กนั้น ภาพเป็นหัวใจสำคัญ เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ภาพที่ใช้กับหนังสือสำหรับเด็กจะต้องเป็นภาพที่สวยงาม สีสันสดใส ชัดเจน มีชีวิตชีวา มีความเคลื่อนไหวเข้ากับเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี และอธิบายเรื่องได้ตรงกับความเป็นจริง แต่ไม่ก่อให้เกิดความหวาดเสียว น่าเกลียด น่ากลัว หรือทำลายศีลธรรมจรรยาต่าง ๆ
8. รูปเล่ม หนังสือสำหรับเด็กจะต้องมีรูปเล่มที่เหมาะสมกับเด็ก คือ
 - 8.1 ปก ต้องมีสีสวย ดึงดูดความสนใจ ถูกต้องตรงกับเนื้อเรื่อง
 - 8.2 ขนาด ต้องไม่ใหญ่เกินกำลังของเด็กที่จะเปิดอ่านหรือหยิบยกได้
 - 8.3 การจัดหน้า ต้องทำอย่างประณีต ภาพและเรื่องต้องไม่แน่นจนเกินไป
 - 8.4 ตัวอักษร ต้องมีความสัมพันธ์กับอายุของเด็ก เด็กอายุน้อย ตัวอักษรต้องมีขนาดโตให้อ่านง่าย เว้นช่องไฟให้ห่างพอเหมาะกับสายตาของเด็ก เมื่อโตขึ้นก็สามารถลดขนาดของตัวอักษรลงได้
 - 8.5 กระดาษ ควรเป็นกระดาษดี แข็งแรง เพื่อให้ทนทานต่อการฉีกขาด
 - 8.6 การเล่มต้องแข็งแรงทนทาน

ความเหมาะสมของหนังสือกับความสนใจในการอ่านของเด็กแต่ละวัย

ฉวีวรรณ อุทาภิรัตน์ (2528 : 32-33) กล่าวว่า เด็กในแต่ละวัยนั้นจะมีความสนใจ และความต้องการในการอ่านหนังสือแตกต่างกันออกไป ดังนั้น การที่จะเลือกหนังสือ ควรเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจ ตลอดจนความต้องการของเด็กด้วย เด็กในแต่ละวัยจะมีความสนใจในการอ่านหนังสือต่อไปนี้

1. เด็กวัย 0-3 ขวบ เด็กวัยนี้จะสนใจดูรูปสัตว์ ดอกไม้ พ่อ แม่ เด็กด้วยกัน ชอบดูหนังสือภาพล้วน ๆ ภาพสีฉูดฉาด
2. เด็กวัย 3-6 ขวบ (อนุบาล - ป.1 ระยะต้น) วัยนี้เริ่มหัดอ่าน สนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ต้นไม้ ดอกไม้ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เด็กวัยเดียวกัน ฯลฯ ชอบดูรูปสัตว์ หนังสือโต ชัดเจน ชอบฟังคำพูดคล้องจอง ชอบฟังนิทานสั้น ๆ การ์ตูน ชอบฟังคำพูดซ้ำ ๆ สั้น ๆ อ่านหนังสือยังไม่แตกฉาน ยังไม่มีอารมณ์ขัน อ่านเรื่องตลกยังไม่ออก
3. เด็กวัย 6-8 ขวบ (ป.1 ระยะปลาย - ป.2) สนใจเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น รู้จักสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มากขึ้น ชอบเรื่องราวเกี่ยวกับต้นไม้ การปลูก การเพาะชำ ง่าย ๆ ชอบเรื่องเป็นจริงมากขึ้น อ่านหนังสือแตกฉานขึ้น เริ่มอ่านเรื่องตลก เริ่มมีอารมณ์ขัน เด็กวัยนี้จะชอบดูรูปภาพ โดยเฉพาะภาพสี เช่นเดียวกับเด็กวัย 3-6 ขวบ แต่เนื้อเรื่องจะเพิ่มสาระมากขึ้น ใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น
4. เด็กวัย 8-11 ปี (ป.3 - ป.4) สนใจเรื่องเป็นจริงมากขึ้น สนใจการผจญภัย การต่อสู้ เรื่องวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองอย่างง่าย สำหรับเด็กผู้ชาย ส่วนเด็กหญิงนั้น จะสนใจเกี่ยวกับการแต่งกาย การบ้านการเรือน และทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบเหมือนกันคือ ชอบอ่านวรรณคดี นวนิยายสำหรับเด็กง่าย ๆ เทพบุตร ชาคาน สุภาษิต คำพังเพยต่าง ๆ เรื่องตลก วัยนี้เริ่มเข้าใจปัญหาสังคมบ้าง เริ่มอ่านนิยาย วิทยาศาสตร์ง่าย ๆ เรื่องศาสนาง่าย ๆ เรื่องชีวประวัติบุคคลสำคัญต่าง ๆ หนังสือเด็กวัยนี้จะเน้นเรื่อง รูป และภาพขนาดใหญ่ ๆ กัน โดยอาจจะลดรูปและภาพลงบ้าง
5. เด็กวัย 12-14 ปี (วัยประถมนปลาย) ความสนใจในการอ่านกว้างขวางมากขึ้น รู้จักพิจารณาหาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติม ชอบอ่านเรื่องของ

บุคคลสำคัญ วีรบุรุษ วีรสตรี ชนบทธรรมนิยมประเพณี และวัฒนธรรม เรื่องการเมือง เศรษฐกิจง่าย ๆ เด็กชายจะสนใจวิทยาการที่อยู่ใกล้ตัว คณิตศาสตร์ สิ่งประดิษฐ์ การทดลองต่าง ๆ ส่วนเด็กหญิงจะสนใจนิยายรัก ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะชอบอ่านเรื่องยาวมากขึ้น

6. เด็กวัย 15-17 ปี (วัยรุ่น) สนใจเรื่องการท่องเที่ยว การเรียนรู้ การจำ มารถยาในสังคม งานอดิเรก การปรับปรุงบุคลิก การรักษาสุขภาพอนามัย ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า เรื่องที่เป็นความรู้ เครื่องบิน จรวด ดาวเทียม เทคโนโลยี ภาษา การต่อสู้ สงครามโลก โคลงกลอน ปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม นักสืบ การแข่งขัน การท่องเที่ยว ความเพลิกเพลิน เรื่องที่ซับซ้อนหรือข้อเสนอแนะให้ข้อคิดในทาง ที่ถูกที่ควร ต้องไม่เป็นท่านองสั่งสอนเพราะวัยรุ่นไม่ชอบการสั่งสอน

การใช้หนังสือเพื่อปลูกฝังลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาของ แมคเคลลแลนด์ (McClelland. 1961 : 207) พบว่า นิทานเป็นประโยชน์ต่อการศึกษทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ประการแรก นิทานสำหรับเด็ก มาจากประเพณีการเล่าเรื่องอย่างเดียวกันที่มีอยู่ในวัฒนธรรมก่อนมีหนังสือ ประการที่สอง นิทานส่วนใหญ่อยู่ในรูปของหนังสือสำหรับเด็กของประเทศที่กำลังอยู่ในมาตรฐานเดียวกันในประเทศส่วนมาก ซึ่งนิทานเหล่านี้จะมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย ได้เคยมีผู้ทดลอง ใช้วิธีเล่านิทานให้เด็กฟัง ซึ่งได้ประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะของเด็ก คือ ขอสและคนอื่น ๆ (Saltz. and others. 1977 : 367) ซึ่งวิจัยกับเด็ก 3 ปี ถึง 4 ปี ครึ่ง ผลปรากฏว่า ในการฟังนิทานนั้นถ้าเด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในเรื่องไปพร้อมกันด้วยก็จะสามารถพัฒนาจิตลักษณะต่าง ๆ ได้ดีกว่าการฟังและการอภิปรายเกี่ยวกับ นิทานเท่านั้น การใช้นิทานสำหรับเด็กเพื่อกระตุ้นลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในเด็ก ถ้าจะให้เกิดผล คือพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์แล้ว ต้องทำให้เด็กเข้าใจถึงความหมายของพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ แสดงบทบาทประกอบในส่วนที่เป็นเรื่องของลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ เพื่อจะได้ฝังความรู้สึกลงไปใน

จิตใจของเด็กให้ลึกยิ่งขึ้น ส่วนเนื้อหาในนิทานก็ควรประกอบด้วยเทพนิยายและเนื้อหาอื่น ๆ ด้วย นอกจากนั้นยังควรคิดว่า การที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบที่ตนเองตั้งแต่อายุยังน้อย ถ้าได้รับการกระตุ้นจากการฟังนิทานที่มีคุณค่าก็จะมีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์สูง แตกต่างจากเด็กที่ไม่ได้ฟังนิทานเหล่านี้ หรือแตกต่างจากเด็กที่ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ (สุขสมร ประพันธ์ทอง. 2521 : 20)

วิธีการที่จะนำหนังสือมาอ่านหรือเล่านิทานเพื่อปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ของเด็กนั้น เกษร เจริญรักษ์ (2529 : 36) กล่าวว่า หนังสือเด็กในห้องคลาสิกเมืองไทยขณะนี้มากพอที่พ่อแม่จะเลือกนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม ข้อสำคัญพ่อแม่ควรจะได้อ่านก่อนและคัดเลือกให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจ เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ ควรฝึกให้ลูกเปิดหนังสือเองทีละแผ่น สอนให้ลูกเปิดอย่างถูกวิธี แม่จะเป็นผู้เล่าและชี้ชวนให้ลูกดูรูปในหนังสือเด็กในวัย 2-4 ขวบ จะมีความสนใจช่วงนานขึ้น พ่อแม่หรือพี่เลี้ยงก็เริ่มเล่านิทานสั้น ๆ ให้เด็กฟังได้ โดยให้เด็กเป็นผู้เปิดหนังสือเอง ขณะที่แม่เล่าควรอุ้มลูกให้นั่งที่ตักแม่ เพื่อให้ความใกล้ชิด ความอบอุ่นแก่ลูก พยายามสอดแทรกในสิ่งที่ต้องการปลูกฝังพร้อมกันไปด้วย ถ้าเด็กพร้อมที่จะฟัง แต่ถ้าเด็กไม่สนใจก็ไม่ยัดเยียด เพราะเด็กในวัยนี้สามารถจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้มากขึ้น จึงเริ่มที่จะปลูกฝังสิ่งดีงามได้เสียจากหนังสือต่าง ๆ ที่จะนำมาเล่าให้ลูกฟัง บางเรื่องที่ไม่เข้าลักษณะแม่ก็อาจคัดแปลงเนื้อหาของเรื่องให้เป็นนิทานที่มีคุณค่าที่จะปลูกฝังลักษณะเหล่านั้นแก่ลูกได้

การให้ฟังนิทานที่มีคุณค่าเพื่อเสริมประสบการณ์ของเด็ก จะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาทางจิตใจและความสามารถของเด็ก นิทานที่มีเนื้อหากระตุ้นลักษณะไม่สัมฤทธิ์นี้จะเป็นนิทานเกี่ยวกับ คน ลัคว์ หรือเทพธิดา นางฟ้า ก็ได้ทั้งสิ้น แต่จะต้องมีตัวเอกซึ่งมีปัญหาก็มีอุปสรรคขัดขวางตัวเอกมิให้บรรลุจุดหมายแรงกล้าที่ตั้งไว้ ตัวเอกจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับปัญหาหรืออุปสรรคว่ามีอยู่จริง และหาทางแก้ไขด้วยการเลือกวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่ใช่ใช้ความเล่ห์มนต์หรือการคดโกง ตัวเอกจะต้องใช้ความสามารถที่ตนมีเหมือนคนส่วนใหญ่ในการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องใช้ความมานะพากเพียร ออกทน อย่างสูงและ

ที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องประกอบด้วยสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด การคิดอย่างมีเหตุผลและการใช้ความสามารถของคนที่เกิดจากการร่ำเรียนและการฝึกฝนจนชำนาญ เนื้อเรื่องควรเน้นที่วิธีการแก้ปัญหาและความพากเพียรพยายามอย่างฉลาดเพื่อที่จะแก้ปัญหาได้สำเร็จ วิธีการแก้ปัญหานั้นควรส่งผลให้ตัวเอกสามารถแก้ปัญหาของคนได้อย่างถาวร เป็นวิธีการแก้ปัญหาแนวใหม่ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงกว่าที่เคยใช้กันอยู่ (ทวงเคียน พันธมนาวิน. 2533 : 28-29) ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่าลักษณะของนิทานที่มีพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ควรมีเกณฑ์ดังนี้คือ ตัวเอกของเรื่องควรมีการวางแผนเป้าหมายที่เหมาะสมกับความสามารถของคนไม่สูงหรือต่ำเกินไป มีปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ถ้ามีอุปสรรคขัดขวางก็พยายามขจัด จากนั้นก็ดำเนินการตามขั้นตอน เมื่อประสบความสำเร็จก็ชื่นชมยินดีและภูมิใจ เมื่อล้มเหลวก็ไม่ย่อท้อและมีกำลังใจที่จะกระทำต่อไป

หนังสือที่จะนำมาเล่านิทานให้เด็กฟังเพื่อให้เกิดจินตนาการและอารมณ์ของเด็กได้มาก จะทำให้เกิดผลดีที่สุด กล่าวคือ ควรมีภาพสอดคล้องประกอบแต่ละเรื่อง เพื่อช่วยจุดความสนใจในเนื้อเรื่องแก่ผู้ฟังและช่วยในการจินตนาการของเด็กให้เกิดถูกต้องตรงกับเนื้อหา และท้ายสุดให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ด้วยการฟังทางหูและดูทางตาไปด้วยพร้อมกัน แต่การรับสิ่งเร้าเพียงสองทางนี้ยังไม่เป็นการเพียงพอ ผู้เล่าจะต้องเน้นพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ของตัวเอกในแต่ละเรื่องและให้เด็กแต่ละคนทำพฤติกรรมนั้น ๆ เช่นเดียวกับตัวละครในเรื่อง เช่น ทอผ้า นานจนเมื่อยขบ นุกบ่าผ่าคองอย่างยากลำบากจนบรรลุจุดหมายปลายทาง เมื่อเกิดความสำเร็จตัวเอกต้องแสดงความรักใจและมีความสุขอย่างเกินชั้คด้วย การให้เด็กแสดงบทบาทตัวละคร โดยให้แสดงพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์โดยตรงจะมีส่วนช่วยปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ของเด็กอย่างยิ่ง การเล่านิทานควรทำเป็นกลุ่มเล็ก เพื่อให้ผู้เล่าจะได้สังเกตการรับรู้ความเข้าใจความรู้สึกของเด็กที่ฟังได้อย่างดีถ้วน ถ้าเด็กไม่เข้าใจจะต้องพลิกแพลงคำพูดและท่าทางประกอบให้เด็กเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง โดยเฉพาะตรงจุดสำคัญของเรื่องซึ่งตัวเอกแสดงพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์นั้น ปริมาณความเข้าใจตรงจุดนี้ของเด็กมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ในภายหลังของเด็กเหล่านั้น (ทวงเคียน พันธมนาวิน. 2533 : 29-30) นอกจากนี้ผู้เขียนยังย้ำว่า ช่วงเวลาในการปลูกฝังลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กนี้ เริ่ม

ทั้งแต่เด็กรู้ความ คือช่วงอายุ 2-4 ขวบ เป็นต้นมา การเริ่มปลูกฝังในช่วงนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด แต่ถ้าเริ่มภายหลังวัยนี้ไปแล้ว อาจจะไม่ค่อยได้ผลเต็มที่นักและการฝึกลักษณะไม่สัมฤทธิ์นั้น ต้องพยายามทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกันไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ยังไม่มีปรากฏ แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ กล่าวคือ

สุขสมร ประพนธ์ทอง (2521 : 68-71) ศึกษาอิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย พบว่าเด็กที่ฝึกให้ฟังตนเองเร็ว (ฝึกระหว่างอายุ 3-5 ปี) เป็นเด็กที่เมื่ออายุ 7-10 ปี จะมีความพยายามฝ่าฟันอุปสรรคเพื่อชัยชนะในการแข่งขัน เล่นเกมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น มากกว่าเด็กที่ฝึกให้ฟังตนเองช้า (ฝึกระหว่าง 5-8 ปี) และเด็กที่ฝึกฟังนิทานที่มีตัวแบบเพียรพยายามฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุความสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานที่ไม่มีคุณค่า

มาริสา รัษฎิกย์ (2532 : 106-107) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเป็นแนวทางที่จะวางรากฐานและส่งเสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทยได้ โดยเริ่มจากการที่พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและการแสดงออกของลูก ใช้เหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กมีโอกาสดำเนินการอย่างเต็มที่ หักคิกริเริ่ม และให้โอกาสเด็กในการตัดสินใจด้วยตนเอง อันจะช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจ มีความอดทน อุตสาหะ เพียรพยายาม สนใจซักถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ ไม่ควรใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบรักและตามใจ และแบบปล่อยปละละเลย เพราะการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบนี้ จะทำให้เด็กถูกทำลายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งอารมณ์ สังคม และด้านความคิด ผลที่ตามมาคือ ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าทำสิ่งใด ๆ ไม่กระตือรือร้น ไม่เป็นตัวของตัวเอง ฟังพ่ามุอื่น ขาดความทะเยอทะยาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

นาถ พันธุมนาวิน (2518 : 81-85) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างผู้นำทาง การเกษตรและผู้นำในเรือนรวงใจไม่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรม แพรวายาย พบว่าผู้นำเรือนรวงใจไม่สัมฤทธิ์สูงนั้น เป็นผู้นำที่มีความกล้าเสี่ยงปานกลางในทั้ง สองสถานการณ์ และมีบางคนที่กล้าเสี่ยงมากในสถานการณ์ที่อาศัยความชำนาญ และกล้าเสี่ยงน้อยในสถานการณ์ที่อาศัยโชค จะเห็นได้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความกล้าเสี่ยงอย่างเหมาะสมและเป็นผู้นำทางการเกษตรแทบทั้งสิ้น ส่วนผู้นำเรือนรวงใจไม่สัมฤทธิ์ที่ค่อนข้างกล้าเสี่ยงใน สถานการณ์ที่อาศัยโชคมากกว่าสถานการณ์ที่อาศัยความชำนาญ จึงกล่าวได้ว่าเรือนรวงใจไม่ สัมฤทธิ์เป็นลักษณะสำคัญของผู้นำทางการเกษตร และมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม กล้าเสี่ยงในสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย จึงชี้ให้เห็นความสำคัญของเรือนรวงใจไม่สัมฤทธิ์สูงใน คนไทยเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคเคลลแลนด์ (McClelland, 1961 : 207-256) ได้ศึกษาถึงวิธีการที่ จะกำหนดความต้องการสัมฤทธิ์ผลของสังคมก่อนมีหนังสือ อาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาของ นิทานพื้นบ้านที่รู้จักกันแพร่หลายในวัฒนธรรมนั้น ได้ตั้งสมมุติฐานว่า เนื่องจากนิทานพื้นบ้าน ดังกล่าวได้รับการเล่าและเล่าซ้ำ ๆ โดยบุคคลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เรื่องราวดังกล่าว ก็จะทำให้เห็นถึงพลังใจในระดับโดยเฉลี่ยทั่วไปที่มีอยู่ในหมู่บ้านทั้งที่ เป็นผู้นำและผู้ฟัง พบว่านิทานเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารวมทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ ประการแรกนิทานสำหรับเด็กเป็นสิ่งที่มาจากประเพณีการเล่าเรื่องอย่างเดียวกันที่มีอยู่ในวัฒนธรรมก่อนมีหนังสือ ประการที่สอง นิทานส่วนใหญ่อยู่ในรูปของหนังสือสำหรับเด็กทุกประเทศที่กำลังอยู่ใน มาตรฐานเดียวกันในประเทศส่วนมาก ซึ่งนิทานเหล่านี้จะมีส่วนสัมพันธ์กับเรือนรวงใจไม่ สัมฤทธิ์ด้วย โดยแมคเคลลแลนด์ ได้รวบรวมนิทานจากแต่ละประเทศใช้ระยะเวลา 2 ช่วง คือ ระหว่าง ค.ศ. 1925 และประมาณ ค.ศ. 1950 จากทุกชาติทั่วโลก ยกเว้นประเทศ ที่ตั้งอยู่ในเขตศูนย์สูตร และประเทศที่มีขนาดเล็กมาก หรืออยู่ในดินทางไกล บางประเทศ ก็อาจจะไม่เขามารวมอยู่ด้วย เพราะไม่มีหนังสือหรือหาไม่ได้ และมีข้อยกเว้นที่สำคัญคือ

ไม่สามารถที่จะไต่หนานจากประเทศจีนมาศึกษาได้ แมคเคลลแลนด์สามารถรวบรวมนิทานต่าง ๆ ตามจำนวนที่ต้องการมาจาก 23 ประเทศ ในระยะต้น คือประมาณ ค.ศ. 1921 และอีก 40 ประเทศ ในระยะหลังประมาณปี ค.ศ. 1950 แล้วทำการสุ่มโดยไม่ได้อ่านเรื่องมาก่อน แล้วแปลเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษให้ผู้มีเรื่องทุกเรื่องเป็นแบบเดียวกัน ชื่อบุคคลและสถานที่ในเรื่องถูกเปลี่ยนเพื่อทำให้ไม่รู้ว่าเป็นเรื่องมาจากประเทศใด เรื่องทั้งหมดที่รวบรวมได้ ประมาณ 1,500 เรื่อง นำมาให้คะแนนแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ พบว่าประเทศที่นิทานได้รับคะแนนแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์สูง เป็นประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง มีรายได้ต่อหัวของประชากรสูง

ซอสและคนอื่น ๆ (Saltz. and others. 1977 : 367-380) ศึกษาถึงการทดลองเล่านิทานให้เด็กฟังซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะของเด็ก โดยทำการวิจัยกับเด็กอนุบาล ณ โรงเรียนแห่งหนึ่งในชิคาโก เด็กเหล่านี้มีอายุระหว่าง 3 ปี ถึง 4 ปี ครั้ง จากครอบครัวยากจนหรือเป็นชนกลุ่มน้อย เด็กทั้งหมด 146 คน ถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม 3 กลุ่มแรกถูกฝึกกิจกรรมเพื่อต้นประเภทหนึ่งใน 3 ประเภทคือ กลุ่มแรก เล่านิทานให้ฟังและให้เด็กได้มีการแสดงบทบาทประกอบด้วย กลุ่มที่สอง พาเด็กออกไปดูของจริงนอกสถานที่ เช่น ไปเยี่ยมหมอ ไปซื้อของ ไปสวนสัตว์ ฯลฯ และกลุ่มที่สาม พูดยกยกับเด็กเกี่ยวกับนิทานที่เล่าให้ฟัง ส่วนกลุ่มที่สี่ เป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึก ก่อนฝึกและหลังฝึกแล้ว ได้มีการวัดลักษณะต่าง ๆ ของเด็กทั้งทางด้านการพัฒนาการทางารรับรู้และความสามารถควบคุมความอยาก ผลปรากฏว่า ในการฟังนิทานนั้น ถ้าเด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในเรื่องไปพร้อมกันด้วย ก็จะสามารถมีพัฒนาการของจิตลักษณะต่าง ๆ ได้ดีกว่าการฟังและการอธิบายเกี่ยวกับนิทานเท่านั้น ซึ่งให้ผลใกล้เคียงกับกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึก นอกจากนี้เนื้อหาในนิทานถ้าเป็นเรื่องใกล้ความจริง เช่น เทพนิยาย จะให้ผลดีต่อจิตลักษณะของเด็กได้ดีกว่านิทานที่มีเนื้อหาไกลชีวิตจริงของเด็ก

วินเทอร์บอทอม (McClelland. 1985 : 256-257 ; citing Winterbottom. 1958 : 218) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการความสำเร็จ

และประสบการณ์ในการเรียนรู้เรื่องความเป็นอิสระและการควบคุมตนเองของเด็กชายอายุระหว่าง 8-10 ปี แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแต่ละบุคคล โดยศึกษาจากทัศนคติของแม่ จากครอบครัวมีวิชาชีพซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับกลาง อยู่ในรัฐทางตะวันตกของสหรัฐอเมริกา ได้ใช้วิธีสอบถามและสัมภาษณ์มารดาของเด็กเกี่ยวกับระดับความคาดหวังในการฝึกความเป็นอิสระและการควบคุมตนเอง จากการศึกษาพบว่า เด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีมารดาซึ่งมีแนวโน้มในการฝึกการพึ่งตนเองและการนำตนเองได้ตั้งแต่ในระยะต้น และมารดาจะมีข้อห้ามสำหรับเด็กน้อยข้อ แต่ข้อห้ามนี้จะสังเกตได้ชัดเจนเช่นเกี่ยวกับการฝึกให้พึ่งตนเอง ในทางตรงข้าม มารดาของเด็กที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีข้อห้ามสำหรับเด็กมากมายและไม่หวังที่จะฝึกให้เด็กพึ่งตนเองและนำตัวเองได้ตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งทำให้เด็กยังคงมีลักษณะขึ้นอยู่กับผู้อื่นอยู่เรื่อย ๆ จนถึงวัยรุ่นใหญ่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดแหล่งข้อมูล
2. การคัดเลือกหนังสือที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์
3. การสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือ
4. การวิเคราะห์หนังสือ

1. การกำหนดแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้จากการสำรวจและรวบรวมหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-11 ปี ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2515 - เดือนเมษายน พ.ศ.2534 จากสำนักพิมพ์ หน่วยราชการ สมาคม ชมรม และร้านจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1176 ชื่อเรื่อง

2. การคัดเลือกหนังสือที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกหนังสือที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาหนังสือสำหรับเด็กจากแหล่งข้อมูล จำนวน 1176 ชื่อเรื่อง ดังนี้

2.1 นำบัญชีคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ดูรายละเอียดในข้อ 3.1) ไปตรวจสอบกับหนังสือสำหรับเด็กที่เป็นแหล่งข้อมูล เมื่อพบว่าหนังสือสำหรับเด็กเล่มใดมีคำศัพท์ที่ปรากฏในบัญชีคำศัพท์ก็คัดเลือกเก็บรวบรวมไว้ ได้หนังสือจำนวน 261 ชื่อเรื่อง เพื่อนำมาดำเนินการคัดเลือก

2.2 ผู้วิจัยสร้างเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะ

ไผ่สัมฤทธิ์ โดยนำแนวทางการคัดเลือกหนังสือของ รองศาสตราจารย์ดวงเดือน พันธุมนาวิน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2533 : 29) มาสรุปเป็นข้อ ๆ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา จำนวน 1 คน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ทำให้ได้เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ กล่าวคือ หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไผ่สัมฤทธิ์จะต้องมีแนวเนื้อหาครบทั้ง 6 ลักษณะ มีดังนี้ คือ

- 2.2.1 ตัวเอกของเรื่องต้องมีจุดหมายที่แน่นอน และเหมาะสมกับความสามารถของตน
 - 2.2.2 มีปัจจัยที่เหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะเอื้อต่อจุดหมายของตัวเอก
 - 2.2.3 มีอุปสรรคขัดขวางในการดำเนินการตามจุดหมายของตัวเอก และมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขอุปสรรค
 - 2.2.4 ตัวเอกของเรื่องปฏิบัติงานด้วยความเพียรพยายามและมีความมานะอดทน
 - 2.2.5 ตัวเอกของเรื่องได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย มีความสุขและพึงพอใจในความสำเร็จของตน
 - 2.2.6 ถ้าตัวเอกของเรื่องประสบความล้มเหลว เขาจะไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลว และมีกำลังใจที่จะกระทำต่อไป
- อนึ่ง แต่เนื่องจากหนังสือสำหรับเด็กที่พิมพ์เป็นภาษาไทยมีน้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2533 : 29) เพราะฉะนั้นในการคัดเลือก จึงอนุมานว่า หนังสือเล่มใดที่มีเนื้อหาตามลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามเกณฑ์ก็จะคัดเลือกไว้
- จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือสำหรับเด็กจากการคัดเลือกในข้อ 2.1 จำนวน 261 ชื่อเรื่อง มาคัดเลือกตามเกณฑ์ ได้หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ของหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

ชื่อผู้แต่ง		ชื่อหนังสือ	สำนักพิมพ์	ปีที่พิมพ์
กุลวรา	ชูพงศ์ไพโรจน์	โคมเด็กดี	คนอ้อ	2533
จารุพงษ์	จันทร์เพชร	พิราบขาว	คนอ้อ	2532
จิตอาวรณ์	สวัสดิชิตัง	กระท่อมหลังใหม่	วัฒนาพานิช	2528
ฉลอง	พงศ์ยาสุก	ความดีของแก้ว	ป่าหญ้า	2522
คุณฉวี	บริพัตร ณ อยุธยา	หนูคุยกับมะม่วง	บรรณกิจ	2520
เคชา	แซ่ซัน	มกน้อยแสนซน	อักษรภาพิพัฒน์	2533
บุญทรง	ศรีพิทักษ์	รถกินเหินยว	วัฒนาพานิช	2530
ปิยดา	วณันท์	เค้าโม่งสู่โลก	ชมรมเด็ก	2521
พิมพ์พิมล	ชงเขียว	กระจามน้อยสร้างรัง	บรรณกิจ	2518
มาลา	คำจันทร์	แมวน้อยตกปลา	คนอ้อ	2533
ฉมุด	รัตคากร	เจ้าชายหงส์	ธีรสาส์น	2532
วรรณรัตน์	อินทร์อำ	นกพิราบหัดบิน	คนอ้อ	2533
วรรณรัตน์	อินทร์อำ	ลูกแมวสองตัว	คนอ้อ	2534
วิภาพันธ์	สุชาวรรณ และ	ผ่นทั้งให้เป็นเข็ม	ศึกษาพร	2527
บังยุทร	โรจนวเรเกียรติ		องค์การค้ำ	
วิชา	พรหมจันทร์	เอื้องแซะสีทอง	ของครูสภา	2517
ศึกษาธิการ, กระทรวง		เก่ง	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา ธิการ	2528

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อผู้แต่ง		ชื่อหนังสือ	สำนักพิมพ์	ปีที่พิมพ์
สิรินทร์	ช่วงโชติ	อุกหนูสามตัว รถไม้ของขวัญ ผีเสื้อกับมังกรน้อย ลูกโป่งสวรรค์	ไทยวัฒนาพานิช	2532
กำพุชนาฏ	เปรมกมล		ไทยวัฒนาพานิช	2529
อิทธิพล	วาทะวิณะ		ทันอ้อ	2530
อำนาจ	เย็นสบาย		ทันอ้อ	2530

3. การสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือ

3.1 บัญชีคำศัพท์ ผู้วิจัยสร้างบัญชีคำศัพท์ที่บอกลักษณะได้สัมฤทธิ์ โดยรวบรวมคำศัพท์ที่บอกลักษณะได้สัมฤทธิ์ ได้แก่ คำศัพท์โดยตรง คำพ้อง และคำตรงข้าม ได้จำนวนทั้งสิ้น 179 คำ แยกเป็น 3 ประเภท คือ คำศัพท์โดยตรง จำนวน 69 คำ คำพ้อง จำนวน 41 คำ และ คำตรงข้าม จำนวน 69 คำ สร้างเป็นแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและภาษาไทย จำนวน 2 คน พิจารณาคัดเลือกว่า คำใดเป็นคำที่เหมาะสมที่แสดงถึงลักษณะได้สัมฤทธิ์ ทำให้ได้บัญชีคำศัพท์ จำนวนทั้งสิ้น 133 คำ แยกเป็นคำศัพท์โดยตรง จำนวน 50 คำ คำพ้อง จำนวน 33 คำ และ คำตรงข้าม จำนวน 50 คำ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 บัญชีคำศัพท์ที่นอกลักษณะไวยากรณ์

คำศัพท์โดยตรง	คำพ้อง	คำตรงข้าม
กระตือรือร้น	ขี้ขี้มัน	เฉื่อยชา
กระตุ้น	เร้า	วางเฉย
กล่าวหา	เก่งกล้า	ซื่อสัตย์
กำลังใจ	-	ท้อ
แก้ปัญหา	-	ปล่อย
ขยัน	บากบั่น	เกียจคร้าน
เข้มแข็ง	แข็งแรง	อ่อนแอ
แข่งขัน	-	ยอมแพ้
คิด	ไตร่ตรอง	มุ่มบ่าม
คล่องแคล่ว	ชำนาญ	อืดอาด
ความหวัง	หมายไว้	ท้อใจ
ใจกล้า	-	ซดาก
ใจเย็น	-	ใจร้อน
ฉลาด	เฉียบแหลม	โง่
ชนะ	-	พ่ายแพ้
ช่วยเหลือ	อนุเคราะห์	ทอดทิ้ง
เชื่อมั่น	มั่นใจ	ลังเล
किन	ชวนชวาย	นิ่งเฉย
จิตใจ	ยินดี	เสียใจ

ตาราง 2 (ต่อ)

คำศัพท์โดยตรง	คำพ้อง	คำตรงข้าม
เกิดเคียว	แน่นอน	โลเล
คอสู	-	ยอม
กังวล	สนใจ	ไม่ตั้งใจ
เตรียมพร้อม	-	ปล่อยปละละเลย
ท้าทาย	-	ไม่ท้าทาย
มากมาย	พากเพียร	ห่อเหี่ยว
ผจญ	ประจัญ	หลบหลีก
ฝ่าฟัน	พยายาม	ทอดอ้อม
ฝึกฝน	หัด	ละทิ้ง
พึ่งตนเอง	-	พึ่งผู้อื่น
ภูมิใจ	ทะนงใจ	อับอาย
มั่นคง	-	คลอนแคลน
มานะ	พยายาม	ห่อเหี่ยว
มีสติ	-	วอกแวก
ไม่ย่อท้อ	ไม่ทอดอ้อม	ทอดอ้อม
รวดเร็ว	เร็วไว	ชักช้า
รอบคอบ	ถี่ถ้วน	สะเพร่า
รับผิดชอบ	-	ละเลย
ระมัดระวัง	ระวัง	ประมาท
ลำบาก	-	สบาย

ตาราง 2 (ต่อ)

คำศัพท์โดยตรง	คำพ้อง	คำตรงข้าม
สนใจ	เอาใจใส่	วางเฉย
สร้างสรรค์	-	ทำลาย
สัญญา	คำมั่น	ผิดสัญญา
สุขุม	ละเอียดอ่อน	สะเพร่า
ถี่	ไม่ท้อ	ยอมแพ้
สำเร็จ	เสร็จ	ล้มเหลว
เห็นคเห็นอย	อ่อนเพลีย	สบาย
อกทน	ทรหด	ท้อ
อยากรู้อยากเห็น	-	เพิกเฉย
อิสระ	เสรี	ควบคุม
อุปสรรค	-	ราบรื่น
รวม 50 คำ	33 คำ	50 คำ

3.2 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วทำการแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ต่อไป รายละเอียดของ เกณฑ์การวิเคราะห์ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ในหนังสือสำหรับเด็ก

ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์	ความหมาย	ลักษณะบ่งบอกพฤติกรรม
1. รู้จักวางแผน	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีแบบแผนในการทำงาน มีจุดประสงค์ที่เห็นชัดเจนเห็นล่วงหน้าในการทำงานเป็นขั้นตอน เล็งเห็นการณ์ไกล ทำงานอย่างประณีตและเป็นระเบียบ มีความรอบคอบ และสามารถรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลก่อนตัดสินใจ ผูกพันกับอนาคตมากกว่าอดีตหรือปัจจุบัน เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก	1. มีจุดประสงค์ที่ชัดเจนและแน่นอน 2. มีความรอบคอบ 3. มีทักษะในการจัดระบบงาน 4. เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก 5. เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว
2. ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีการรักษาสีหน้าหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด มีความผูกพันกับงานที่ได้รับมอบหมาย กล้ารับผิดชอบในผลงานของตนและปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ ทำให้งานสำเร็จตามความพึงพอใจของตนเอง แม้ถูกรบกวนในการทำงานก็ทำงานนั้นให้สำเร็จได้	1. พยายามปฏิบัติงานให้ดีที่สุด 2. อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน 3. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ 4. ต้องการปรับปรุงตนเองเสมอ

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะไม่สัมฤทธิ์	ความหมาย	ลักษณะบ่งบอกพฤติกรรม
3. ความกล้าเสี่ยง	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคล ที่มีการตัดสินใจ เกิดขึ้นในการกระทำสิ่งที่เป็นไปได้ มีความยากพอเหมาะกับความสามารถของตน ทำทุกสิ่งด้วยความมั่นใจ ไม่เชื่อโชคลาง หรือสิ่งมหัศจรรย์ มุ่งทำงานให้เกิดความสำเร็จมากกว่าที่จะทำไม่ให้เกิดความล้มเหลว	1. มีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยว 2. เลือกทำสิ่งที่ยากพอเหมาะกับความสามารถของตน 3. ต้องการทราบผลในการตัดสินใจของตน
4. ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่เป็นตัวของตัวเองสูง ไม่เลียนแบบคนอื่น ริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดของตนเอง สนใจเหตุการณ์ หรือสิ่งใหม่ ๆ มีอิสระในการทำงานและการแสดงออก ใช้ความคิดใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบใครในการแก้ปัญหา	1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง 2. มีความคิดสร้างสรรค์ 3. ไม่ชอบเลียนแบบ 4. รักอิสระ 5. มีความคิดใหม่ ๆ

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะไม่สัมฤทธิ์	ความหมาย	ลักษณะบ่งบอกพฤติกรรม
5. ความทะเยอทะยาน	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่มีความต้องการจะให้ตนเองสำเร็จ โดยการตั้งความคาดหวังไว้สูง มุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ต้องการให้ได้ เพื่อให้ฐานะหรือความเป็นอยู่ของตนสูงขึ้น ก็เกินเหนือคนอื่น ให้คนอื่นรู้จักด้วยผลงาน เลือกทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันหรือฝึกความชำนาญและต้องการชัยชนะ เมื่อมีการแข่งขัน	1. ตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูง 2. ต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต 3. ทำงานของตนให้ดีที่สุด 4. ชอบการแข่งขัน
6. ความกระตือรือร้น	หมายถึง การแสดงออกของลักษณะนิสัยบุคคลที่เต็มใจเอาใจใส่ และตั้งใจจริงในการทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่ยอ้อลังวันประกันพรุ่ง มีความขยันขันแข็งในการทำงานที่ต้องใช้ความคิด ออกทนต์ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง สนุกสนานในการทำงานและสามารถทำงานได้สำเร็จในเวลาอันสั้น	1. มีความขยัน 2. มีความเพียรพยายาม 3. ชอบทำงานที่ใช้สมอง 4. ทำงานแข่งกับเวลา 5. ชอบอาสาทำงาน

4. การวิเคราะห์หนังสือ

4.1 การวิเคราะห์คำศัพท์ ผู้วิจัยนำหนังสือที่ได้จากการคัดเลือก จำนวน 20 ชื่อเรื่อง มาวิเคราะห์ว่าหนังสือแต่ละเล่มมีการใช้คำศัพท์ที่บอกลักษณะใดสัมฤทธิ์ มากน้อยเพียงใด โดยนำมาแจกแจงความถี่ และแสดงผลเป็นคำร้อยละ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1.1 นำหนังสือสำหรับเด็กมาพิจารณาว่า หนังสือแต่ละเล่มปรากฏ คำศัพท์ใดบ้างที่บอกลักษณะใดสัมฤทธิ์ตามบัญชีคำศัพท์ จากตาราง 2 แล้วบันทึกแยกไว้เป็น คำศัพท์โดยตรง คำพ้อง คำตรงข้าม

4.1.2 วิเคราะห์คำศัพท์ที่ได้ตามลักษณะใดสัมฤทธิ์ โดยใช้เกณฑ์การ วิเคราะห์เนื้อหาจาก ตาราง 3 แล้วทำการแจกแจงความถี่ เพื่อแสดงให้เห็นว่า หนังสือ แต่ละเล่มมีการใช้คำศัพท์ที่บอกลักษณะใดสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด และแสดงผลเป็นคำร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ประเภทของหนังสือตามลักษณะการเขียน นำหนังสือที่ได้จาก การคัดเลือกมาพิจารณาและวิเคราะห์ว่า หนังสือแต่ละเล่มมีวิธีการเขียนในรูปแบบใดบ้าง จาก 6 ประเภท คือ

4.2.1 หนังสือภาพ

4.2.2 โคลงกลอน

4.2.3 นิทาน

4.2.4 เรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ

4.2.5 เรื่องอิงประวัติศาสตร์

4.2.6 เรื่องเหมือนจริง

โดยนำมาแจกแจงความถี่และแสดงผลเป็นคำร้อยละ

4.3 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพของหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใดสัมฤทธิ์ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง เกี่ยวกับ วิธีการนำเสนอในด้านการดำเนินเรื่องที่แสดงลักษณะใด สัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ตามเกณฑ์การพิจารณาเนื้อหาจาก ตาราง 3 ลักษณะการใช้ ภาษาและคำศัพท์ แล้วแสดงผลการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ให้เสนอในรูป ตาราง และการพรรณนาวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์
2. ผลการวิเคราะห์ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กตามลักษณะการเขียน
3. ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพหนังสือสำหรับเด็กเป็นรายชื่อเรื่อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์

1.1 ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์จากบัญชีคำศัพท์ แสดงไว้ใน

ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม้ล้มลุกที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่
ส่งเสริมลักษณะไม้ล้มลุกเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์จากบัญชีคำศัพท์

ประเภทของคำ	คำศัพท์จากบัญชีคำศัพท์ (จำนวนคำ)	คำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือ (จำนวนคำ)	ร้อยละ
คำศัพท์โดยตรง	50	34	68.00
คำพ้อง	33	10	30.30
คำตรงข้าม	50	9	18.00
รวม	133	53	38.77

จากตาราง 4 แสดงว่า ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม้ล้มลุกที่ปรากฏใน
หนังสือสำหรับเด็กมีการใช้คำศัพท์ค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์มีเพียง ร้อยละ
38.77 และเมื่อคิดเทียบกับคำศัพท์แต่ละประเภท มีการใช้คำศัพท์โดยตรง ร้อยละ 68.00
คำพ้อง ร้อยละ 30.30 และคำตรงข้าม ร้อยละ 18.00

1.2 คำศัพท์ที่บอกลักษณะไม้ล้มลุกที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก แสดงไว้
ในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงร้อยละของคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กตามลำดับอักษร

ลำดับที่	คำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ
1	กล่าวหา	7	2.90
2	เกียจคร้าน	2	0.83
3	กำลังใจ	5	2.07
4	ขี้ขี้มัน	2	0.83
5	ขยัน	5	2.07
6	เข้มแข็ง	2	0.83
7	แข็งแรง	8	3.32
8	คลองแคลว	2	0.83
9	คึก	18	7.47
10	โง่	1	0.41
11	ใจกล้า	2	0.83
12	ฉลาด	1	0.41
13	ชนะ	1	0.41
14	ช่วยเหลือ	4	1.66
15	กินร่น	1	0.41
16	คึกใจ	18	7.47

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	คำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ
17	เค็ดเคี้ยว	1	0.41
18	ท้อสู้	3	1.24
19	ท้งใจ	17	7.05
20	เทรียมพร้อม	1	0.41
21	ไทรครอง	1	0.41
22	ทอท้ง	1	0.41
23	ท้อถอย	3	1.24
24	ท้อใจ	1	0.41
25	ท้อแท้	3	1.24
26	ท้อทวย	1	0.41
27	แน้วน	1	0.41
28	บวกบั้น	2	0.83
29	ผจญ	4	1.66
30	พยายาม	19	7.88
31	พากเพียร	5	2.07
32	ฟังตนเอง	2	0.83

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	คำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ
33	ภูมิใจ	3	1.24
34	มั่นคง	2	0.83
35	มานะ	6	2.49
36	ไม่ตั้งใจ	2	0.83
37	ไม่ทอดทิ้ง	2	0.83
38	ยินดี	4	1.66
39	รวดเร็ว	9	3.73
40	ระมัดระวัง	1	0.41
41	ลำบาก	11	4.56
42	สนใจ	3	1.24
43	สร้างสรรค์	3	1.24
44	สัญญา	3	1.24
45	สู้	2	0.83
46	สำเร็จ	13	5.39
47	เสียใจ	8	3.32
48	หัก	6	2.49

ตาราง 5 (ต่อ)

ลำดับที่	คำศัพท์	ความถี่	ร้อยละ
49	เห็นคเห็น้อย	4	1.66
50	อกทน	8	3.32
51	ออนแอ	3	1.24
52	อิสระ	2	0.83
53	อุปสรรค	2	0.83
รวม		241	100.00

จากตาราง 5 แสดงว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์จะปรากฏคำว่า พยายาม มากที่สุด คือ ร้อยละ 7.88 รองลงมาคือ คำว่า คึกและคึกใจ ร้อยละ 7.47 เท่ากัน คำว่า ทั้งใจ ร้อยละ 7.05 คำว่า สำเร็จ ร้อยละ 5.39 คำว่า ลำบาก ร้อยละ 4.56 และคำศัพท์ที่ปรากฏน้อยมากคือ คำว่า ใจกล้า ฉลาด ชนะ คึนรน เค็ดเคียว เกรียมพร้อม ไกรครอง หอกทั้ง ห้อใจ ทำทาย แน่วแน่ ระมัดระวัง และ อิสระ ร้อยละ 0.41 เท่ากัน

1.3 ปริมาณคำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ จำแนกตามลักษณะไม่สัมฤทธิ์ แสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงคำศัพท์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก จำแนกตามลักษณะไวยากรณ์

ลักษณะไวยากรณ์	คำศัพท์ที่แยกตามลักษณะไวยากรณ์	รวม
1. รู้จักวางแผน	โจ้ ฉลาด ช่วยเหลือ เตรียมพร้อม ไคร่ครอง ระมัดระวัง	6
2. ความรับผิดชอบ ตนเอง	กำลังใจ ภูมิใจ ตั้งใจ หอกทั้ง ฟังตนเอง ภูมิใจ มานะ ไม่ตั้งใจ ยินดี สัญญา เสียใจ หัก	12
3. ความกล้าเสี่ยง	กล้าหาญ ใจกล้า เกิดเคียว ทำทาย แน่วแน่	5
4. ความมีเอกลักษณ์ ของตนเอง	คล้องแคล้ว คึก มั่นคง สนใจ สร้างสรรค์ อิศระ	6
5. ความทะเยอทะยาน	ชนะ ก็นรณ ก่อสู้ หอดอย ห่อใจ ห่อแท้ มจัญ ไม่หอดอย สู้ สำเร็จ	10
6. ความกระตือรือร้น	เกียจคร้าน ขมิขม้น ขยัน เข้มแข็ง แข็งแรง บากมัน พยายาม พากเพียร รวดเร็ว ลำบาก เหน็ดเหนื่อย ออกทน อ่อนแอ อุปสรรค	14
รวม		53

จากตาราง 6 แสดงว่า ลักษณะไวยากรณ์ที่ปรากฏคำศัพท์ มากที่สุด คือ
ความกระตือรือร้น จำนวน 14 คำ รองลงมาคือ ความรับผิดชอบตนเอง จำนวน 12 คำ

ความทะเยอทะยาน จำนวน 10 คำ รู้จักวางแผน เท่ากับ ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง คือ จำนวน 6 คำ และน้อยที่สุดคือ ความกล้าเสี่ยง จำนวน 5 คำ

1.4 ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กแต่ละเล่ม แสดงไว้ในตาราง 7

4 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 104

จากตาราง 7 แสดงว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏคำศัพท์ที่บอกลักษณะ
 ไม่สัมพันธ์มากที่สุดคือเรื่อง ลูกแมวสองตัว จำนวน 25 คำ รองลงมาคือเรื่อง
 กระเจียนน้อยสร้างรัง จำนวน 23 คำ และหนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏคำศัพท์ที่บอกลักษณะ
 ไม่สัมพันธ์น้อยที่สุดคือเรื่อง พินาบอล จำนวน 2 คำ

2. ผลการวิเคราะห์ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กตามลักษณะการเขียน

ผลการวิเคราะห์ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กตามลักษณะการเขียนว่า
 มีวิธีการเขียนในรูปแบบใดบ้างใน 6 ประเภท คือ

- 2.1 หนังสือภาพ
- 2.2 โคลงกลอน
- 2.3 นิทาน
- 2.4 เรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ
- 2.5 เรื่องอิงประวัติศาสตร์
- 2.6 เรื่องเหมือนจริง

ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงประเภทและร้อยละของหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยดี
จำแนกตามลักษณะการเขียน

เล่มที่	ชื่อหนังสือ	ลักษณะการเขียน						รวม
		หนังสือภาพ	โคลงกลอน	นิทาน	เรื่องพื้นบ้าน ความเชื่อ ประเพณี ประวัติศาตร์	เรื่อง วิทยาศาสตร์	เรื่อง เหมือนจริง	
1.	กระเจาบน้อยสร้างรัง	1						1
2.	กระท่อมหลังใหม่		1					1
3.	เก้ง		1					1
4.	ความดีของแก้ว		1					1
5.	เค้าน้องผู้โลก						1	1
6.	เจ้าชายหงส์			1				1
7.	โคมเด็กดี						1	1
8.	นกพิราบหัดบิน						1	1
9.	ผีเสื้อกับดอกไม้	1						1
10.	ฝนทั้งใจเป็นเข็ม			1				1
11.	พิราวมขาว	1						1
12.	มกนอยแสนขยัน						1	1
13.	แมวน้อยตกปลา						1	1
14.	รถกินเหนียว	1						1
15.	รถไม้ของขวัญ		1					1
16.	ลูกโป่งสวรรค์	1						1
17.	ลูกแมวสองตัว						1	1
18.	ลูกหมูสามตัว			1				1
19.	หนูหนอยกับมะม่วง						1	1
20.	เอ็งแะสี่ทอง				1			1
รวม		5	4	3	1	-	7	20
ร้อยละ		25.00	20.00	15.00	5.00	0.00	35.00	100

จากตาราง 8 แสดงว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์มีลักษณะการเขียนเป็นเรื่องเหมือนจริง มากที่สุด คือ จำนวน 7 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือ หนังสือภาพ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ประเภทโคลงกลอน จำนวน 4 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ประเภทนิทาน จำนวน 3 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.00 ประเภทเรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 ส่วนประเภทเรื่องอิงประวัติศาสตร์ ไม่ปรากฏเนื้อหาของหนังสือประเภทนี้

3. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

วิเคราะห์เชิงคุณภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอ ในด้านแนวการดำเนินเรื่องที่แสดงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา จากตาราง 3 และลักษณะการใช้ภาษา และคำศัพท์ แสดงผลการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา ดังต่อไปนี้

กระเจาน้อยสร้างวัง

เป็นหนังสือภาพ เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามและสอดคล้องกับเนื้อหา ใช้ภาษาและคำศัพท์ที่สละสลวย เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแนวเนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านของไทย ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ด้าน การรู้จักวางแผน ความกล้าเสี่ยง ความทะเยอทะยาน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง การดำเนินเรื่องกล่าวถึงกระเจาน้อยต้องพลัดหลงกับแม่เมื่อเกิดพายุพัดมาอย่างแรง กระเจาน้อยบินหลงทางมาพบกับลุงกระเจา ลุงกระเจาได้สอนถึงวิธีสร้างวังให้กระเจาน้อย ถึงแม้ว่าการสร้างวังจะเป็นเรื่องยาก แต่เขามีความตั้งใจและมั่นใจว่า เขาจะต้องสร้างวังตามที่ลุงกระเจาสอนให้ได้ หลังจากที่กระเจาน้อยสร้างวังเสร็จแล้ววังยังไม่สวย จึงต้องการที่จะสร้างวังใหม่ ซึ่งจะต้องใช้ความประณีต มานะ ออกทนอย่างยิ่งในการที่จะสร้างให้สวยงามได้ แต่กระเจาน้อยได้ตัดสินใจแล้วว่า จะต้องสร้างวังใหม่ ด้วยความตั้งใจจริงและความเพียรพยายามทำให้กระเจาน้อยสร้างวังได้สำเร็จและสวยงามดังที่ตั้งใจไว้

กระท่อมหลังใหม่

เป็นหนังสือประเภทโคลงกลอน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี ภาพประกอบ ชัดเจน สวยงาม มีชีวิตและมีความเคลื่อนไหว ตรงตามเนื้อเรื่อง ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษาและคำศัพท์ แท่งเป็นกลอนสั้น ๆ เน้นความสละสลวยของภาษา ใช้คำศัพท์ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็ก ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้านความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกล้าเสี่ยง รู้จักวางแผน ความกระตือรือร้น การดำเนินเรื่อง เน้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ใช้ตัวละครที่เป็นสัตว์ในการดำเนินเรื่อง กล่าวถึง มู จี๊ด และปุย เป็นเพื่อนกัน กินแตงโมแล้วไถ่มาเปลือกแตงโมมาทำเป็นหลังคาถั่วกันฝน ทำเป็นเรือแล่นไปในน้ำ และมีโอกาสช่วยก่องให้รอดพ้นจากการจมน้ำตาย เมื่อทราบว่าก่องไม่มีบ้านอยู่เพราะถูกน้ำพัดพาไปหมดแล้วจึงช่วยกันนำเปลือกแตงโมมาทากแต่งเป็นกระท่อมให้ก่องอยู่

เก้ง

เป็นหนังสือประเภทโคลงกลอน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-7 ปี มีภาพประกอบ สดกคล้องและตรงตามเนื้อหา ใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็กและคำอธิบายความหมายของคำศัพท์อยู่ท้ายเล่ม ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้าน ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง การดำเนินเรื่อง เน้นถึงความเพียรพยายามและความกล้าหาญของเก้ง นกตัวเล็ก ๆ ที่กำลังหัดบิน แสดงให้เห็นว่า เก้งมีความเป็นตัวของตัวเองและมีสติมั่นคงในการแก้ปัญหาเมื่อมีภัยมาถึงตัว เช่น ขณะที่พ่อแม่ไม่อยู่และมีงูจะมาทำร้าย แต่เก้งก็สามารถเอาตัวรอดได้ เก้งมีความเชื่อมั่นว่า เขาจะตองบินได้เองตามลำพัง จึงขออนุญาตพ่อแม่ออกไปฝึกบินในป่า เก้งต้องพบกับอุปสรรคอันน่ากลัวนั่นคือ มีเด็กเถรใช้หนังสติ๊กยิงเก้ง ทำให้เก้งบินหลงทางไปในป่า และได้พบป่าไม้ที่ถูกทำลาย ทำให้เก้งเกิดจิตสำนึกมีส่วนร่วมในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เก้งได้พยายามหาทางบินกลับรังให้ได้ เก้งใช้สติและความเพียรพยายามฝึกบินจนชำนาญจึงสามารถบินกลับรังได้ในที่สุด

ความคิดของแก้ว

เป็นหนังสือประเภทโคลงกลอน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบ สดกคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง บรรยายเรื่องด้วยบทกลอนที่ใช้ภาษาคำศัพท์ที่เด็กคุ้นเคย อ่านแล้วเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของเด็ก ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้าน ความรับผิดชอบ ชอบท้อตนเอง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน การดำเนินเรื่องเน้นถึงความรับผิดชอบในหน้าที่ ความกตัญญูของแก้ว เด็กชายที่มีฐานะยากจน ก้าวร้าว พ่อ อยู่กับแม่ตามลำพังเพียงสองคน แก้วจะต้องออกทนต่อความยากลำบาก แต่ยืนยันต่อการไม่ประพฤติชั่ว แก้วหาเลี้ยงตัวเองและแม่ด้วยการปลูกผักและหาปลาไปขาย ทำงานด้วยความมานะบากบั่น ไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากจน แก้วมีความคิดที่จะแก้ปัญหาที่คนอื่นพบเห็นแต่ไม่คิดที่จะทำคือ แก้วใช้ความพยายามชักชวนหินออกจากทางเดินที่ผู้คนเดินข้ามไปมา ทำให้แก้วพบทองมากมายซึ่งระบุว่า "ยกให้คนพบเห็น" ทำให้ชีวิตของแก้วและแม่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

เค้าโม่งสู่โลก

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบ ไม่มากนักแต่มีเนื้อหาค่อนข้างมาก การใช้ภาษาคำศัพท์ ใช้คำง่าย ๆ อ่านแล้วสนุกและมองเห็นภาพพจน์ ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้าน ความกระตือรือร้น ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความรับผิดชอบชอบท้อตนเอง รู้จักวางแผน ความทะเยอทะยาน ความกล้าเสี่ยง การดำเนินเรื่อง เป็นการผูกเรื่องเข้ากับธรรมชาติและชีวิตประจำวัน โดยใช้เค้าโม่งซึ่งเป็นสัตว์ดำเนินเรื่อง โดยเน้นให้เห็นถึงวิธีการแก้ปัญหาบุคคลเช่น เค้าโม่งมีลักษณะนิคธรรมชาติของนกเค้าแมว คือ มองเห็นในเวลากลางคืน จึงทำให้เค้าโม่งต้องเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของตนเองเพื่อปรับเข้ากับธรรมชาติ ถึงแม้จะได้รับการต่อต้านจากพ่อแม่และพี่น้อง แต่เค้าโม่งก็รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนสามารถใช้ชีวิตในตอนกลางคืนได้สำเร็จ ทำให้ได้รับการยอมรับและทำให้เค้าโม่งสามารถดำเนินชีวิตตามที่เขาคต้องการได้

เจ้าชายหงส์

เป็นหนังสือประเภทนิทาน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี เนื้อหาของเรื่องแปลมาจากนิทานของต่างประเทศ มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหาและทำให้มีบรรยากาศของต่างประเทศ เช่น หงส์ ประสาทราชวัง การใช้ภาษาและคำศัพท์แสดงให้เห็นถึงคำศัพท์ที่ใช้เพื่อให้เด็กอ่านแล้วเข้าใจง่าย ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์แต่ก็ไม่ใช้คำราชาศัพท์ ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม ความกล้าเสี่ยง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง รู้จักวางแผน ความรับผิดชอบต่อนตนเอง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น การดำเนินเรื่องเน้นถึงความตั้งใจอย่างเต็มที่ของเจ้าหญิงเอลิซาที่พยายามจะสานเสื่อที่ทำด้วยใยควาญให้สำเร็จเพื่อช่วยพี่ชายทั้งสิบเอ็ดคนที่ต้องคำสาปของแม่เลี้ยงใจร้าย เจ้าหญิงเอลิซาใช้ความอดทนและเพียรพยายามต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ โดยไม่ย่อท้อและถึงจะมีอุปสรรคขวากหนามขวางกั้นแต่เจ้าหญิงเอลิสาก็ยังไม่ยอมละทิ้งการสานเสื่ออย่างคงที่ต่อไปด้วยความมุ่งมั่นที่ต้องการความสำเร็จและช่วยจิตใจอันแน่วแน่จึงทำให้เจ้าหญิงเอลิซาสานเสื่อได้สำเร็จและช่วยให้พี่ชายทั้งสิบเอ็ดคนพ้นคำสาปได้

โคมเล็กดี

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีเค้าโครงเรื่องมาจากนิทานพื้นบ้านของไทย ภาพประกอบสวยงามและแสดงอาการเคลื่อนไหวและสมจริง การใช้ภาษาคำศัพท์ เป็นประโยคสั้นและง่าย อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที เป็นศัพท์ที่เด็กคุ้นเคย ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม ความทะเยอทะยาน รู้จักวางแผน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบต่อนตนเอง การดำเนินเรื่องเน้นถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ ความกตัญญูและความรับผิดชอบต่อนตนเองของโคม เมื่อแม่ป่วยและต้องใช้คอกบัวสีทองซึ่งอยู่ในบึงในป่าลึกและมีจระเข้ร้ายเฝ้าอยู่ ซึ่งเนื้อเรื่องจะเน้นที่ความมานะบากบั่นในการเดินทางของโคม และความตั้งใจจริงของโคม ความกล้าหาญของโคมที่คิดจะต่อสู้กับจระเข้จึงทำให้ลูกปลาช่วยนำคอกบัวสีทองมาให้ และโคมได้รับความช่วยเหลือจากนกเค้าแมวช่วยบินนำทาง ทำให้โคมสามารถนำคอกบัวสีทองมารักษาแม่ได้ทันเวลาก่อนพระอาทิตย์จะขึ้น

ผีเสื้อกับผึ้งน้อย

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา ส่งเสริมจินตนาการ การใช้ภาษาและคำศัพท์ ใช้ภาษาที่สละสลวยและใช้คำซ้ำ ๆ กัน ทำให้เกิดภาพพจน์ ส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการอ่าน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความกระตือรือร้น ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่อง เน้นข้อคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิต เปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างในการเลี้ยงดูของแม่ผีเสื้อและแม่ผึ้งหลวง ซึ่งจะทรงแสดงให้ลูกหัดบินและหัดหาอาหารเมื่อถึงวัยอันควร สอนวิธีแก้ปัญหาและการต่อสู้อุปสรรคในชีวิตประจำวัน เงื่อนไขของเรื่องคือ แม่ผีเสื้อความใจลูกไม่กล้าเผชิญปัญหาอะไร ๆ ตัว แม่ผึ้งหลวงสอนให้ลูกมีจิตใจเข้มแข็งไม่กลัวปัญหาและอุปสรรค ออกหน้า มีเหตุผล และกล้าเผชิญชีวิต เมื่อเกิดพายุพายุอย่างแรง ลูกผีเสื้อถูกลมพัดหายไป ผึ้งหลวงสองแม่ลูกช่วยกันออกค้นหา ไปพบลูกผีเสื้อคิกอยู่ที่กิ่งไม้ไผ่รับน้ำค้างเย็น ผึ้งหลวงสองแม่ลูกให้ความช่วยเหลือนำมาพบกับแม่ผีเสื้อ แสดงให้เห็นว่า ผึ้งน้อยมีจิตใจเข้มแข็ง ออกหน้า และสามารถพึ่งตนเองได้

ฝนทิ้งให้เป็นเข็ม

เป็นหนังสือประเภทนิทาน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีแนวเนื้อหามาจากนิทานสุภาษิต มีภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา การใช้ภาษาคำศัพท์ ใช้คำที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นคำที่ใช้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น คำว่า พระอาจารย์ ขยายจากจนเชื่อใจ มีคำถามท้ายบท ส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการอ่าน รู้จักวางแผน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่องให้ข้อคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิต เน้นถึงความเพียรพยายามของขยายจากจนและต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต โดยเขาหาสมุนไพรในป่าไปขายและเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อจะนำไปเรียนวิชากับพระอาจารย์ที่มีชื่อเสียง เมื่อพระอาจารย์กำหนดเงื่อนไขว่า เขาจะต้องใช้ความมานะ ออกหน้า ฝนทิ้งให้เล็กเท่าเข็มจึงจะสอนวิชาความรู้ให้ขยายจากจนใช้ความเพียรพยายามอยู่เป็นเวลานานพอสมควรก็สามารถฝนทิ้งให้เล็กเท่าเข็มได้ เขาจึงได้เรียนวิชาความรู้กับพระอาจารย์จนจบและมีชื่อเสียงเลื่องลือไม่แพ้พระอาจารย์

พิราบขาว

เป็นหนังสือประเภทหนังสือภาพ เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามเน้นภาพมากกว่าเนื้อหา มีการใช้ภาษาคำศัพท์ง่าย ๆ บรรยายภาพแต่ละตอน ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ค่าน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความทะเยอทะยาน ความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักวางแผน การดำเนินเรื่อง เน้นการให้ความรู้และข้อคิดและแนวทางในการดำเนินชีวิต มีความคิดแปลกใหม่ มีความเป็นตัวของตัวเองของพิราบขาว เขาไม่พอใจในชีวิตประจำวันที่สุดสบายในลานกว้างที่มีผู้ใจบุญนำอาหารมาโปรยให้กิน พิราบขาวอยากเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวและต้องการใช้ชีวิตอย่างอิสระ จึงตัดสินใจบินตามนกฝูงหนึ่งไป ทำให้เขาได้รับประสบการณ์ในโลกกว้างมากมาย เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการบิน การหาอาหาร และการเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่าง ๆ เมื่อกลับมาถึงลานกว้าง พิราบขาวได้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เพื่อน ๆ ฟัง ทำให้เขาได้รับความรังเกียจและถูกขับออกจากฝูง ทำให้พิราบขาวใช้ชีวิตก่อนเร่พเนจรไปเรื่อย ๆ แต่เขาสามารถจดจำเส้นทางที่บินผ่านไปได้ และกลายเป็นผู้ชำนาญเส้นทางมากที่สุด

มکن้อยแสนขยัน

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา มีการใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ และใช้คำซ้ำ ๆ กัน เหมาะสมกับวัยของเด็ก ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ค่าน รู้จักวางแผน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความกล้าเสี่ยง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่อง เน้นการวางแผนที่ดีและมองเห็นการณ์ไกลของฝูงมกงานที่ต้องการหาเสบียงอาหารสะสมไว้กินในฤดูฝน เพราะในฤดูฝนน้ำจะท่วมหาอาหารลำบาก ฝูงมกงานช่วยกันหาอาหารจนเพียงพอและเตรียมตัวกลับที่พักแต่ต้องประสบกับอุปสรรคเมื่อฝนตกและน้ำพัดพาอาหารไปหมดและทำให้แทบเอาชีวิตไม่รอด แต่มกงานทุกตัวก็พยายามอย่างสุดชีวิตที่จะรักษาอาหารและชีวิตไว้ด้วยความมุ่งมั่นและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มกงานทุกตัวออกหาอาหารใหม่จนเพียงพอกับความต้องการ หลังจากนั้นจึงเดินทางกลับที่พักและฉลองความสำเร็จกันอย่างสนุกสนาน

แมวน้อยตกปลา

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน มีชีวิตและมีการเคลื่อนไหว มีการใช้ภาษาและคำศัพท์ที่ง่าย ใช้คำซ้ำ ๆ กันเพื่อเน้นให้เห็นถึงความตั้งใจ ความสำเร็จและความอดทน ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ด้าน รู้จักวางแผน ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่องเป็นการเปรียบเทียบลักษณะนิสัยของแมวน้อยและแมวเข้าในเรื่องความตั้งใจจริงต่อจุดหมายเดียวกันคือ ต้องการตกปลาให้ได้มาก ๆ แต่มีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกันคือ แมวเข้าตั้งใจตกปลาอย่างเฝียว โดยใช้เวลาอดทนอย่างมากต่อสิ่งรบกวนรอบ ๆ ตัว ส่วนแมวน้อยจะสนใจสิ่งรอบตัวที่มารบกวนอยู่ตลอดเวลา เช่น ผีเสื้อ แมลงปอ และกิ่งก้านที่ร่วงท้อทายให้แมวน้อยจับ แมวน้อยก็จะทิ้งการตกปลาไปวิ่งไล่จับ แต่จับไม่ได้และตกปลาไม่ได้ด้วย แมวน้อยได้ทั้งข้อสงสัยกับแมวเข้าว่าทำอย่างไรเขาจึงจะตกปลาได้มาก ๆ เหมือนแมวเข้า แมวเข้าสอนให้แมวน้อยมีความอดทน ตั้งใจจริง จึงจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อแมวน้อยทำตามคำแนะนำของแมวเข้า เขาก็สามารถตกปลาได้มากและประสบความสำเร็จตามที่เขาคต้องการ

รถกินเหินยว

เป็นหนังสือประเภทหนังสือภาพ เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ บรรยายภาพ ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ด้าน รู้จักวางแผน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความทะเยอทะยาน ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น การดำเนินเรื่องเน้นความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองและคุณค่าในการทำงาน กล่าวถึงเด็กสามคนเกิดจินตนาการที่จะปั้นรถกินเหินยวให้เหมือนจริงและใช้ประโยชน์มากที่สุด เขาช่วยกันปั้นส่วนประกอบของรถซึ่งจะต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพราะรถของเขาจะต้องนั่งไต่หลายคน เมื่อปั้นส่วนประกอบของรถเสร็จแล้วต้องตากดินให้แห้งแล้วจึงจะนำมาประกอบเป็นตัวรถ แต่ปัญหาและอุปสรรคคือ รถกินเหินยวไม่สามารถค้ำทานน้ำหนักได้ จึงพังลง เด็ก ๆ ห่อใจแต่คุณทาสอนให้เด็กมีกำลังใจ ให้มีความคิดใหม่ ๆ เรียนรู้ไปทีละขั้นตอน ต้องมีความมานะอดทน และมีความเพียรพยายามที่จะสร้างงานขึ้นมาใหม่

รถไม้ของขวัญ

เป็นหนังสือประเภทโคลงกลอน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา และส่งเสริมจินตนาการ มีการใช้ภาษาคำศัพท์แต่งเป็นโคลงสั้น ๆ ใช้ภาษาสละสลวยอ่านเข้าใจง่ายและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ส่งเสริมลักษณะไม่สัมผัสที่คำ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง รู้จักวางแผน การดำเนินเรื่อง เน้นความคิดสร้างสรรค์ ความมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและการพัฒนาตนเองของขวัญเด็กชายยากจน แต่มีความพากเพียรในการศึกษาเล่าเรียน มีลักษณะนิสัยเหมือนเด็กชายส่วนใหญ่คือ ชอบเล่นรถ เมื่อขวัญเดินผ่านบ้านของแก้วผู้มีฐานะดี มีรถยนต์ที่เล่น ขวัญยืนเกาะรั้วดูแต่ก็ถูกแก้วและเพื่อน ๆ ไล่ ขวัญเสียใจมาก แต่ด้วยเหตุนี้เขาจึงมีความคิดที่จะทอดรถขึ้นมาสักคันหนึ่งให้วิ่งได้เหมือนกับรถของแก้ว เมื่อขวัญตัดสินใจอย่างแน่วแน่แล้ว จึงนำกระดาษและดินสอมาร่างภาพรถและเตรียมนำวัสดุที่เหลือใช้ที่เก็บไว้มานประกอบเป็นรถ ด้วยความมุมานะ ความเพียรพยายาม และความตั้งใจจริง ทำให้ขวัญทอดรถได้สำเร็จและสามารถวิ่งได้

ลูกโป่งสวรรค์

เป็นหนังสือประเภทหนังสือภาพ หนะการประกวดจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ เหมาะสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี เน้นภาพประกอบเป็นสำคัญ ใช้ภาษาและคำศัพท์ใช้คำง่าย ๆ ในการบรรยายภาพ ส่งเสริมลักษณะไม่สัมผัสที่คำ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น การดำเนินเรื่องแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อตนเองของลูกเหมียวแมวขนอยที่มีความทะเยอทะยานที่ต้องการจะเรียนหนังสือให้เก่งเหมือนเพื่อน ๆ จึงนั่งตะกร้าลูกโป่งสวรรค์ขึ้นไปเพื่อจะขอความช่วยเหลือจากนางฟ้า เมื่อไปพบดวงอาทิตย์ได้แนะนำให้ลูกเหมียวเขาอย่างเพื่อน ๆ ที่เรียนเก่ง เมื่อลูกเหมียวนั่งตะกร้าลูกโป่งสวรรค์ผ่านบ้านลูกหมาเห็นกำลังทำการบ้าน ผ่านบ้านลูกหมีเห็นกำลังอ่านหนังสือ ลูกเหมียวจึงเกิดความมั่นใจว่า ถ้าลูกเหมียวมีความมั่นใจในตัวเองและฟังตนเองก็จะทำให้ประสบความสำเร็จเหมือนเพื่อน ๆ เมื่อกลับถึงบ้านจึงเริ่มเป็นคนขยันทำการบ้านและอ่านหนังสือ ทำให้ลูกเหมียวกลายเป็นคนเก่ง

ลูกแมวสองตัว

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีแนวเนื้อหา มาจากนิทานของต่างประเทศ เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็ก สิ่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้าน ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่อง เน้นการพึ่งตนเอง ความเพียรพยายาม การปรับปรุงตนเองและความรับผิดชอบของตนเองของลูกแมวสองตัว คือ แคมและคาล ที่ชอบทะเลาะกัน เมื่อแม่ล้มป่วยลง แคมและคาลจึงหันมาปรองคองกัน ช่วยกันทำงานบ้าน และคิดที่จะช่วยเหลือตนเองด้วยการออกไปหัดจับหนูในทุ่งกว้าง เขาต้องพบกับความยากลำบากในการเดินทาง เहारะบมและเนื้อตัวถูกหนามเกี่ยวเลือกไหลเป็นทาง แต่เมื่อคิดว่ พ่อแม่มักคงลำบากเช่นนี้ จึงทำให้ลูกแมวทั้งสองออกนอก ไม่ท้อถอยและมีความมุ่งมั่นที่จะจับหนูให้ได้ ลูกแมวทั้งสองได้ใช้ความพยายามตลอดทั้งวันจึงสามารถจับหนูได้สำเร็จ

ลูกหมูสามตัว

เป็นหนังสือประเภทนิทาน เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีแนวเนื้อหาแปลมาจากเทพนิทานของต่างประเทศ มีภาพประกอบสวยงามและสอดคล้องกับเนื้อหา มีบรรยากาศของต่างประเทศ เช่น ปล่องไฟ ใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ อ่านแล้วเข้าใจโดยไม่ต้องอธิบาย สิ่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ด้าน รู้จักวางแผน ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความรับผิดชอบของตนเอง การดำเนินเรื่องเน้นวิธีการแก้ปัญหาเพื่อเอาตัวรอดเมื่อมีภัยมาและเปรียบเทียบลักษณะการสร้างบ้านที่แตกต่างกันของลูกหมูสามตัว คือ สร้างบ้านด้วยฟาง ไม้และอิฐ เงื่อนไขในเรื่องนี้คือ หมาป่าที่ต้องการจะจับลูกหมูกินเป็นอาหาร เมื่อไปถึงบ้านฟางก็เป่าบ้านฟางพัง เป่าบ้านไม้พัง แต่ไม่สามารถเป่าบ้านอิฐของลูกหมูตัวที่สามพังได้ หมาป่าจึงวางแผนจะปีนเข้าทางปล่องไฟ แต่ลูกหมูต้มน้ำเดือดรอไว้ หมาป่าจึงตกลงในหม้อน้ำเดือดได้รับบาดเจ็บวิ่งหนีไป ซึ่งแสดงว่าลูกหมูมีความฉลาดรอบคอบ รู้จักวิธีแก้ปัญหาเมื่อมีภัยมาถึงตัว

นกพิราบหัดบิน

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีภาพประกอบสวยงามสอดคล้องกับเนื้อหา ภาพมีชีวิตและมีการเคลื่อนไหว มีการใช้ภาษาคำศัพท์ง่าย ๆ และใช้คำซ้ำ ๆ กัน สิ่งเสริมลักษณะได้สัมผัสที่คัน ความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักวางแผน ความกล้าเสี่ยง ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่องเน้นความเพียรพยายามและการต่อสู้อุปสรรคทางร่างกายของนกพิราบที่เกิดมาจากการแค่พ่อแม่ของนกพิราบต้องการสอนให้ลูกรู้จักพึ่งตนเองและเอาชนะอุปสรรคทางร่างกายด้วยการให้กำลังใจ ถ่ายทอดความคิดในด้านการเผชิญชีวิตความลำบาก และฝึกให้ลูกรู้จักขั้นตอนในการฝึกบิน ถึงแม้ลูกนกพิราบจะต้องได้รับบาดเจ็บหลายครั้งแต่ก็ไม่เกิดความท้อแท้ เพราะพ่อนกสอนให้ลูกตระหนักว่า ไม่มีใครเลยที่จะทำอะไรสำเร็จเพียงครั้งเดียว ต้องมีความอดทน และความเพียรพยายามและฝ่าฟันอุปสรรคทางร่างกายให้ได้ เมื่อสามารถบินได้แล้ว ชาติพิการจะไม่ใช่เป็นอุปสรรคเลย ลูกนกพิราบจึงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวที่จะหัดบินให้ได้ ด้วยความพยายามหลาย ๆ ครั้งที่จะทรงตัวด้วยขาเพียงข้างเดียวและในที่สุดก็สามารถบินได้ในที่สุด

หนูหนุ่ยกับมะม่วง

เป็นหนังสือประเภทเรื่องเหมือนจริง เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มีเนื้อหามาจากนิทานพื้นบ้านของไทย มีภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา แต่ภาพเป็นสีชาดำ ไม่ค่อยสะกดตา ไม่ชัดเจน การใช้ภาษาและคำศัพท์ มุ่งไปที่บทสนทนาของตัวละคร และใช้คำศัพท์ที่แสดงให้เห็นภาพพจน์ เช่น สนั่นไปทั้งป่า คืบคลานขลุ่ย สิ่งเสริมลักษณะได้สัมผัสที่คัน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกระตือรือร้น ความกล้าเสี่ยง ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่อง มุ่งไปที่ความกล้าเสี่ยงและความรับผิดชอบต่อตนเองของหนูหนุ่ยที่ต้องการเข้าป่าไปหามะม่วงเพื่อนำไปรักษาแม่ที่ป่วย หนูหนุ่ยอดทนและเพียรพยายามอย่างไม่ย่อท้อ ถึงแม้จะประสบกับความผิดหวังหลายครั้งที่หามะม่วงไม่ได้ แต่ก็ไม่สิ้นหวังหรือหมดกำลังใจ ต้องเสี่ยงชีวิตกับงูและช้างที่ต้องการจะทำร้ายแต่ก็รอดชีวิตมาได้ เพราะช้างกับงูก่อสู้กันจนตกเหวตายทั้งคู่ หนูหนุ่ยได้มะม่วงมาให้แม่กินทำให้แม่หายป่วยในที่สุด

เอื้องแซะสีทอง

เป็นหนังสือประเภทเรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-9 ปี มีแนวเนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านของไทยทางภาคเหนือ มีภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา มีบรรณภาพของภาคเหนือ เช่นกล่าวถึง ชาวกระเหรี่ยง และประเพณีของชาวพื้นเมือง ใช้ภาษาและคำศัพท์ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยเด็ก ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ค่าน ความรับผิดชอบตนเอง รู้จักวางแผน ความกล้าเสี่ยง ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง ความกระตือรือร้น ความทะเยอทะยาน การดำเนินเรื่อง ถึงแม้จะมีเรื่องเกี่ยวกับสิ่งมหัศจรรย์ และความเหลือเชื่อเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญของคำเก็กเด็กชาย ชาวกระเหรี่ยงที่มีความรับผิดชอบต่อชีวิตของแม่ ที่จะต้องเผชิญภัยแทนเอาชีวิตไม่รอดที่จะต้องเดินทางไปเอาดอกเอื้องแซะสีทองในดินแดนลึกลับ เพื่อนำมารักษาแม่ที่ป่วย คำเก็กต้องต่อสู้กับศึกแสนยากโดยไม่ย่อท้อและเอาชนะได้ แต่คำเก็กกลับลงกลับไปช่วยความเหินแค้นน้อยแค้นด้วยความสำนึกในหน้าที่ทำให้คำเก็กถูกขังและรับนำดอกเอื้องแซะสีทองไปรักษาแม่ได้ทันเวลา ในตอนกลางคืน 5 คำพอดี้ ทำให้แม่หายป่วยและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสำรวจปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์
2. เพื่อวิเคราะห์หนังสือที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ในด้านลักษณะการเขียน และวิธีการนำเสนอเนื้อหา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล ได้จากการรวบรวมหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-11 ปี ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2515 - เดือนเมษายน พ.ศ.2534 จากสำนักพิมพ์ หน่วยราชการ สมาคม ชมรม และร้านจำหน่ายหนังสือในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1176 ชื่อเรื่อง
2. การคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์
 - 2.1 นำหนังสือจากแหล่งข้อมูล จำนวน 1176 ชื่อเรื่อง มาพิจารณาตามบัญชีคำศัพท์ เมื่อพบว่าหนังสือเล่มใดมีคำศัพท์ตรงตามบัญชีคำศัพท์ก็คัดเลือกเก็บรวบรวมไว้ได้หนังสือ จำนวน 261 ชื่อเรื่อง
 - 2.2 นำหนังสือ จำนวน 261 ชื่อเรื่อง มาคัดเลือกตามเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ได้หนังสือเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง
3. การสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือ
 - 3.1 บัญชีคำศัพท์ เป็นคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ รวบรวมจากเอกสาร

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ และหนังสือประเภท พจนานุกรม ปทานุกรม คำพ้อง คำตรงข้าม ไคคำศัพท์ จำนวน 133 คำ แยกเป็นคำศัพท์โดยตรง จำนวน 50 คำ คำพ้อง จำนวน 33 คำ คำตรงข้าม จำนวน 50 คำ

3.2 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือ สำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ ซึ่งมี 6 ลักษณะ คือ

- 3.2.1 รู้จักวางแผน
- 3.2.2 ความรับผิดชอบตนเอง
- 3.2.3 ความกล้าเสี่ยง
- 3.2.4 ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง
- 3.2.5 ความทะเยอทะยาน
- 3.2.6 ความกระตือรือร้น

4. การวิเคราะห์หนังสือ

4.1 การวิเคราะห์คำศัพท์ นำหนังสือสำหรับเด็กที่ได้จากการคัดเลือก จำนวน 20 ชื่อเรื่อง มาวิเคราะห์ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1.1 นำหนังสือสำหรับเด็กที่ได้จากการคัดเลือก มาวิเคราะห์ ปริมาณคำศัพท์โดยเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์ แล้วแยกไว้เป็น คำศัพท์โดยตรง คำพ้อง คำตรงข้าม

4.1.2 วิเคราะห์คำศัพท์ที่ได้ตามลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ โดยใช้เกณฑ์ การวิเคราะห์เนื้อหา ลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ แล้วแยกคำศัพท์ที่ได้ตามลักษณะไผ่สัมฤทธิ์ทั้ง 6 ลักษณะ

4.2 การวิเคราะห์ประเภทของหนังสือตามลักษณะการเขียน โดยนำหนังสือ สำหรับเด็กที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 20 ชื่อเรื่อง มาวิเคราะห์และแยกประเภทตาม ลักษณะการเขียนทั้ง 6 ประเภท คือ

- 4.2.1 หนังสือภาพ
- 4.2.1 โคลงกลอน

4.2.3 นิทาน

4.2.4 เรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ

4.2.5 เรื่องอิงประวัติศาสตร์

4.2.6 เรื่องเหมือนจริง

4.3 วิเคราะห์เชิงคุณภาพหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ชื่อเรื่อง เกี่ยวกับ วิธีการนำเสนอในด้านการดำเนินเรื่องที่แสดงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ตามเกณฑ์การพิจารณาเนื้อหาจาก ตาราง 3 ลักษณะการใช้ภาษาและคำศัพท์ แล้วแสดงผลการวิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิเคราะห์คำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์

1.1 ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำศัพท์จากบัญชีคำศัพท์ มีเพียงร้อยละ 38.77 แยกเป็น คำศัพท์โดยตรง ร้อยละ 68.00 คำพ้อง ร้อยละ 30.30 และ คำตรงข้าม ร้อยละ 18.00

1.2 ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กมากที่สุด คือ พยายาม ร้อยละ 7.88 รองลงมา คือ คึก และ คี๊จ ร้อยละ 7.47 เท่ากัน ทั้งใจ ร้อยละ 7.05 สำเร็จ ร้อยละ 5.39 ลำบาก ร้อยละ 4.56 และ คำศัพท์ที่ปรากฏน้อยมาก คือ ใจกล้า ฉลาด ชนะ คึนรณ เด็กเกี้ยว เตรียมพร้อม ไทร่ครอง ทอดหึ่ง ท้อใจ ทำหาย แน่วแน่ ระมัดระวัง และอิสระ ร้อยละ 0.41 เท่ากัน

1.3 ปริมาณคำศัพท์เมื่อแยกตามลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ปรากฏว่า ลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏคำศัพท์มากที่สุด คือ ความกระตือรือร้น จำนวน 14 คำ รองลงมา คือ ความรับผิดชอบตนเอง จำนวน 12 คำ ความทะเยอทะยาน จำนวน 10 คำ รู้จักวางแผน และ ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง จำนวน 6 คำ เท่ากัน และน้อยที่สุด คือ ความกล้าเสี่ยง จำนวน 5 คำ

1.4 หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏคำศัพท์ที่บอกลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์มากที่สุด คือ เรื่องลูกแมวสองตัว จำนวน 25 คำ รองลงมาคือ เรื่องกระเจามันน้อยสร้างรัง จำนวน 23 คำ และหนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏคำศัพท์ที่บอกลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์น้อยที่สุด คือ เรื่องพิราบขาว จำนวน 2 คำ

2. ผลการวิเคราะห์ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กจำแนกตามลักษณะการเขียนปรากฏว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์เป็นหนังสือประเภท เรื่องเหมือนจริง มากที่สุด คือ จำนวน 7 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาคือ หนังสือภาพ จำนวน 5 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.00 โคลงกลอน จำนวน 4 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 เรื่องที่เขียนขึ้นด้วยจินตนาการ จำนวน 1 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.00 ส่วนประเภทเรื่องอิงประวัติศาสตร์ ไม่ปรากฏเนื้อหาของหนังสือประเภทนี้

3. ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในด้านการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาและคำศัพท์ในหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ มีดังนี้

3.1 วิธีการนำเสนอเนื้อหาจะเน้นความสำคัญของลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ด้านต่าง ๆ ซึ่งลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็กมากที่สุด คือ ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง รองลงมาได้แก่ ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความกล้าเสี่ยง และความทะเยอทะยาน

3.2 หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ครบทั้ง 6 ลักษณะ มีจำนวน 6 ชื่อเรื่อง คือ เจ้าชายหงส์ เค้าโม่งคู่โลก โคมเด็กดี ผนทั้งให้เป็นเข็ม มคน้อยแสนขยัน และเอ็งแะชะสีทอง รองลงมาปรากฏลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ 5 ลักษณะ จำนวน 4 ชื่อเรื่อง คือ นกพิราบหักบิน พิราบขาว รดกินเหินยว และหนูหน้อยกับมะม่วง ปรากฏลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ 4 ลักษณะ จำนวน 6 ชื่อเรื่อง คือ กระเจามันน้อยสร้างรัง กระตอมหลังใหม่ เก่ง ความดีของแก้ว ผีเสื้อกับผิงน้อย รดไม้ของขวัญ ปรากฏลักษณะไฝ่สัมฤทธิ์ 3 ลักษณะ จำนวน 4 ชื่อเรื่อง คือ แมวน้อยตกปลา ลูกโป่งสวรรค์ ลูกแมวสองตัว และลูกหมูสามตัว

3.3 การใช้ภาษาและคำศัพท์ ในเนื้อหาของหนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ จะเน้นการใช้ภาษาและคำศัพท์ที่เป็นคำศัพท์ธรรมดา ง่าย ๆ เพื่อให้เด็กอ่านแล้วเข้าใจ โดยไม่ต้องอธิบายความหมายของคำศัพท์ ซึ่งเหมาะสมกับวัยของเด็ก และจะใช้คำซ้ำ ๆ กัน โดยเฉพาะคำที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ เช่นคำว่า อคทน เพียรพยายาม มากนั้น ทั้งใจ ซึ่งคำเหล่านี้มุ่งให้เกิดพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ด้วย

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ นำมาอภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. การใช้คำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์มีเพียง ร้อยละ 38.77 และเมื่อคิดเทียบคำศัพท์แต่ละประเภท มีการใช้คำศัพท์โดยตรง ร้อยละ 68.00 คำพ้อง ร้อยละ 30.30 และ คำตรงข้าม ร้อยละ 18.00 จะเห็นได้ว่า มีการใช้คำศัพท์โดยตรงมาก สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากเป็นคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์โดยตรงและผู้อ่านต้องการใช้คำเพื่อต้องการเน้นพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ของตัวเอกของเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเห็นพฤติกรรมได้ชัดเจน

2. ลักษณะการเขียน หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ เมื่อจำแนกตามลักษณะการเขียน 6 ประเภทแล้ว จะเป็นเรื่องเหมือนจริง มากที่สุด คือ จำนวน 7 ชื่อเรื่อง สาเหตุอาจจะเนื่องจาก เรื่องเหมือนจริงเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก สะท้อนภาพเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น การเรียน การคบเพื่อน และสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก นอกจากนี้ยังสอดแทรกเกี่ยวกับ ความดี ความชั่ว ชัยชนะ และความพ่ายแพ้อีกด้วย (ทัศนาศิลปะนันท. 2520 : 56-58) เรื่องเหมือนจริงทำให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่อง และสามารถนำเอาลักษณะนิสัยของตัวละครมาเป็นแบบอย่างได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 86) ที่พบว่า พฤติกรรมของตัวละครที่มีลักษณะไม่สัมฤทธิ์จะช่วยกระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมไม่สัมฤทธิ์ในทางที่เหมาะสมและใน

โอกาสอันควรได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่พบหนังสือประเภท เรื่องอิงประวัติศาสตร์ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากการเขียนเรื่องประเภทนี้ค่อนข้างยาก เพราะจะต้องใช้ข้อมูลทางก้านประวัติศาสตร์มาเขียนให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายและสนุกสนานและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ทศนา สลักะนันท์ (2520 : 56-58) ที่กล่าวว่า เรื่องอิงประวัติศาสตร์ จะต้องเป็นเรื่องที่ใช้นิทานการร่วมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์พร้อมกับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย ซึ่งอาจจะยากเกินไปสำหรับเด็กวัย 3-11 ปี

3. หนังสือสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรม 6 ลักษณะ แต่มีการใช้คำศัพท์ที่บอกลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมน้อย เช่น เจ้าชายหงส์ จำนวน 7 คำ โคมเด็กจำนวน 5 คำ เชื่องแซ่สีทอง จำนวน 5 คำ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก เนื้อหาของหนังสือครอบคลุมลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมทุกด้าน การดำเนินเรื่องจึงเน้นเนื้อเรื่องที่แสดงลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมเป็นหลักโดยไม่ใช้คำศัพท์เป็นตัวบ่งชี้ เช่น เจ้าชายหงส์ ใช้คำว่า แข็งแรง ช่วยเหลือ ดีใจ ลำบาก ฮู้ หัก และเห็นคเห็นอย ซึ่งคำดังกล่าว เป็นคำที่บอกลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมทั้ง 6 ลักษณะ

4. หนังสือสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรม ไม่ครบ 6 ลักษณะ แต่มีการใช้คำศัพท์ที่บอกลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมมาก เช่น ลูกแมวสองตัว มีลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรม 3 ลักษณะ ใช้คำศัพท์จำนวน 25 คำ กระจานน้อยสร้างรัง มีลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรม 4 ลักษณะ ใช้คำศัพท์จำนวน 23 คำ สาเหตุอาจจะเนื่องมาจาก มีการใช้คำศัพท์ซ้ำ ๆ กันมากในเนื้อหาของหนังสือ เพื่อเน้นลักษณะไผ่ล้อมรูปธรรมด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เรื่องกระจานน้อยสร้างรัง ใช้คำว่า พากเพียร และ รวดเร็ว ใช้ซ้ำกัน 4 ครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูและบรรณารักษ์

ครูผู้สอนและบรรณารักษ์ ควรเลือกซื้อและใช้หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริม

ลักษณะไม่สัมฤทธิ์เพื่อส่งเสริมการอ่านหรือเล่านิทานให้เด็กฟัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เขียนและผู้ผลิต

2.1 จากผลการวิจัยจะเห็นว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์มีน้อย จึงควรเขียนหนังสือประเภทนี้ให้มาก และเนื้อหาของหนังสือควรมีลักษณะไม่สัมฤทธิ์ครบ 6 ลักษณะ เพื่อนำไปใช้ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ให้บังเกิดผล

2.2 ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ ควรส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือค่านนี้ให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยการใช้หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อครูผู้สอนจะได้นำวิธีการไปใช้ในการปลูกฝังให้เกิดลักษณะไม่สัมฤทธิ์ในเด็ก ได้โดยสะดวก

ဘဝအနုပညာ

บรรณานุกรม

- เกษร เจริญรักษ์. เลี้ยงลูกด้วยหนังสือ. กรุงเทพฯ : ปาณยา, 2529.
- จรรยา สุวรรณพัก และ คนอื่น ๆ. ทัศนคติของปู่ ย่า ตา ยาย และปิตามารดา ที่มีต่อกัน
ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กและผลที่มีต่อพฤติกรรมบางประการของเด็ก รายงาน
การวิจัย ฉบับที่ 23. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. "การเลือกหนังสือสำหรับเด็ก," จันทร์เกษม. 189 : 31-39 ;
พฤษภาคม - มิถุนายน 2528.
- ทองเคื่อน พันธมนาวิน. การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูก. กรุงเทพฯ :
แปลน พัชธิขิง, 2533.
- ทองเคื่อน พันธมนาวิน และ บุญยิ่ง ยิ่งเจริญ. "การวิจัยเจตคติของสตรีมีครรภ์เกี่ยว
กับการควบคุมการเกิดและการบริหารทารก," การวิจัยทางการศึกษา. 5 :
11-18 ; 2518.
- ทัศนาศิลปะนิพนธ์. "การเลือกหนังสือสำหรับเด็ก," มนุษยศาสตร์. 7 : 56-60 ;
มกราคม - เมษายน 2520.
- เทคโนโลยีการสร้างลูกให้ฉลาด. ชมรมวิทยาศาสตร์สุขภาพเพื่อพัฒนาเด็ก กรุงเทพฯ :
ธรรมสาร, ม.ป.ป.
- นาถ พันธมนาวิน. ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้ที่มีผู้นำในเรื่อง
แรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยง และพฤติกรรมแพร่ขยาย.
ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.

ประสาธ บัณฑิตกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และการคิดแบบอเนกนัย. ปรินซ์ตันพับ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อักสำเนา.

นอบ โปะะกฤษณะ. เพลงกล่อมเด็กและเพลงประกอบการเล่นของเด็กภาคกลาง

16 จังหวัด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2520. อักสำเนา.

ภักดี ปวีรรณ. การศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบความเกรงใจ แรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ การได้หน้า - เสียหน้า ระหว่างนักเรียนไทยเชื้อสายไทย กับนักเรียน
ไทยเชื้อสายจีนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคกลาง. ปรินซ์ตันพับ

กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อักสำเนา.

มารยาท พุ่มโพธิ์. "หนังสือสำหรับเด็ก," ข่าวสารสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. 12(4) : 45-49 ; สิงหาคม - ตุลาคม 2532.

มารีสา ทรัพย์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.

ปรินซ์ตันพับ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อักสำเนา.

วิญจวน อินทรกำแหง. วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ชนเศ, 2517.

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์. "การศึกษาพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา

(พลังจูงใจในทางเศรษฐกิจ)," ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ.

พระนคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย, 2508.

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์. "การศึกษาพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา

(พลังจูงใจในทางเศรษฐกิจ)," ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ.

ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2515.

วรารณ รักวิชัย. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : คั่นอ้อ, 2533.

- วิภา กงกะนันทน์. รายงานผลการวิจัยโครงการรวบรวมและศึกษานิทานพื้นบ้านของ
กะเหรี่ยงจอมมิ่งและเขมรราชบุรี. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย
 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521. อักসাเนา.
- สมคิด บุญเรือง. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด
ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ; วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, 2516. อักসাเนา.
- สุชมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลในการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อ
พฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อักসাเนา.
- อนันต์ จันทร์ทวี. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement
Motive) กับความคิดแบบสอบสวน (Inquiry) และความถนัดทางการเรียน.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514.
 อักসাเนา.
- Atkinson, J.W. & J.O. Reynor. Personality, Motivation and
Achievement. New York : John Wiley & Sons, 1966.
- Hermans, Hubert J.M. "A Questionnaire Measure of Achievement
 Motivation," Journal of Applied Psychology. 54(2) : 13-17
 ; August, 1970.
- Kagan, J. and H.A. Moss. Birth and Naturity : A Study in
Psychological Development. New York : John Wiley & Sons,
 1962.
- Lindgren, Henry C. Educational Psychology in the Classroom.
 New York : John Wiley & Sons, 1967.

- McClelland, David C. The Achieving Society. New York : Van Nostrand, 1961.
- Mulder, N. "The Achievement Motive in Contemporary Thai Society," Thai Journal of Development Administration. 18(2) : 293-306 ; January, 1978.
- Murray, Edward J. Motivation and Emotion. Englewood Cliffs : Prent - Hall, 1966.
- Rethlingshafer, Dorothy. Motivation as Related to Personality. New York : McGraw - Hill, 1963.
- Rosen, B.C. and R.D. Andrade. "The Psychosocial : Origin of Achievement Motivation," Sociometry. 22 : 185-218 ; May, 1961.
- Saltz, Eli. and others. Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities Effect on Cognitive Functioning and Impulse Control. New York : Child Development, 1977.
- Sears, Robert R. Patterns of Child Rearing. New York : Row Peterson and Company, 1957.
- Secord, P. and C.W. Backman. Social Psychology. New York : McGraw - Hill, 1964.

การคำนวณ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาจารย์ทัศนาศรี ทองภักดี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

อาจารย์วินัย ภูระหงษ์ หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ข้าพเจ้า นางพรรณนีย์ เอี่ยมสอาด เป็นนิสิตปริญญาโท วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์" ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ โดยรวบรวมคำศัพท์ คำพ้อง และคำตรงข้าม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องว่าเป็นคำที่บอกลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไป ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาคัดเลือก คำศัพท์ คำพ้อง และคำตรงข้าม ดังกล่าวว่า เป็นคำที่เหมาะสมที่แสดงถึงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์หรือไม่ เพื่อผู้วิจัยจะได้นำมาสร้างเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกและวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะให้ความร่วมมือในการพิจารณาคัดเลือกคำที่เหมาะสมที่แสดงถึงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิเคราะห์อันมีผลต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

นางพรรณนีย์ เอี่ยมสอาด

คำชี้แจง

ขอความกรุณาให้ท่าน พิจารณาคัดเลือกคำศัพท์ คำพ้อง และคำตรงข้าม เหล่านี้ว่า ใช่ ไม่ใช่ หรือ ไม่แน่ใจ ว่าเป็นคำที่เหมาะสมที่แสดงถึงลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ แล้วให้ท่านใส่ เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ในกรณีที่ท่านไม่แน่ใจ ขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการพิจารณาแก้ไขต่อไป

ลำดับที่	คำศัพท์	คำกริยา	คำพ้อง	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
1.	กระตือรือร้น	เฉื่อยชา	ขี้ขี้มัน			
2.	กระตุ้น	วางเฉย	เร่า			
3.	กล่าหาญ	ซื่อสัตย์	เก่งกล้า			
4.	กำลังใจ	ห่อ	-			
5.	แก้ปัญห	ปล่อย	-			
6.	ขี้ขี้มัน	เฉื่อยชา	-			
7.	ขยัน	เกียจคร้าน	ขี้ขี้มัน			
8.	เข้มแข็ง	อ่อนแอ	แข็งแรง			
9.	แข่งขัน	ยอม	-			
10.	คิด	นับบำ	ใคร่ครอง			
11.	คล่องแคล่ว	ยึกยาก	ชำนาญ			
12.	ความหวัง	ห่อใจ	หมายไว้			
13.	จินตนาการ	เห็นจริง	-			
14.	ใจกล้า	ซื่อสัตย์	-			
15.	ใจเย็น	ใจร้อน	-			
16.	ฉลาด	โง่	เฉื่อยชา			
17.	ชนะ	พ่ายแพ้	-			
18.	ช่วยเหลือ	ทอดทิ้ง	อนุเคราะห์			
19.	ชำนาญ	อ่อนหัด	-			
20.	เชื่อมั่น	ลังเล	มั่นใจ			
21.	กินร	นั่งเฉย	ชวนชวน			

ลำดับที่	คำศัพท์	คำกรงข้าม	คำพ้อง	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
22.	ก็ใจ	เสียใจ	ยินดี			
23.	เค็คเคี้ยว	โลเล	แน่นแน่น			
24.	คอสู	ยอม	-			
25.	ทั้งใจ	ไม่ทั้งใจ	สนใจ			
26.	ตกสนใจ	ลังเล	แน่ใจ			
27.	เตรียมพร้อม	ปล่อยปละละเลย	พร้อม			
28.	ทำหาย	ไม่ทำหาย	-			
29.	แน่ใจ	ลังเล	มั่นใจ			
30.	แน่นแน่น	โลเล	แน่นแน่ว			
31.	เห็นคเห็นอย	สบาย	เพื่อย			
32.	มากมัน	ห่อแท้	พากเพียร			
33.	ปัญหา	ปล่อย	-			
34.	มจญ	หลบหลีก	ประจัญ			
35.	เมธิญชีวิค	ห่อแท้	-			
36.	ผ่าพัน	ห่อถอย	พยายาม			
37.	ฝึกฝน	ละทิ้ง	หัก			
38.	พยายาม	ห่อถอย	พากเพียร			
39.	พากเพียร	ห่อถอย	-			
40.	ฟังตนเอง	ฟังผู้อื่น	-			
41.	ภูมิใจ	อับอาย	ทะนงใจ			
42.	มันคง	คลอนแคลน	-			

ลำดับที่	คำศัพท์	คำกรงข้าม	คำพ้อง	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
43.	มันใจ	สองจิตสองใจ	มุงมัน			
44.	มานะ	ท้อแท้	พยายาม			
45.	มีสติ	วอกแวก	-			
46.	มุงมัน	ลึงเล	-			
47.	ไม่ย่อท้อ	ทอดอย	ไม่ย่อท้อ			
48.	ยินดี	เสียใจ	พอใจ			
49.	รวกเร็ว	ชักช้า	เร็วไว			
50.	รอมคอม	สะเพร่า	ถั่ววน			
51.	รับผิดชอบ	ละเลย	-			
52.	ระมัดระวัง	ประมาท	ระวัง			
53.	เรียนรู้	เพิกเฉย	-			
54.	ลองทำใหม่	ทิ้ง	-			
55.	เล็งการณ์ไกล	ไม่หวังผล	-			
56.	ลำบาก	สบาย	-			
57.	วางแผน	ไม่วางแผน	-			
58.	สนใจ	วางเฉย	เอาใจใส่			
59.	สร้างสรรค์	ทำลาย	-			
60.	สัญญา	ผิดสัญญา	คำมั่น			
61.	สังเกต	ไม่สังเกต	-			
62.	สุ่ม	สะเพร่า	ละเอียดย้อน			
63.	สู้	ยอมแพ้	ไม่ท้อ			

ลำดับที่	คำศัพท์	คำตรงข้าม	คำพ้อง	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
64.	สำเร็จ	ล้มเหลว	เสร็จ			
65.	หัก	อ่อนหัก	ชำนาญ			
66.	ออกทน	ท้อ	ทรหด			
67.	อยากรู้ อยากเห็น	เพิกเฉย	-			
68.	อิสระ	ควบคุม	เสรี			
69.	อุปสรรค	ราบรื่น	-			

บรรณนิทัศน์สังเขป

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์.// โคมเด็กดี.// ภาพโดย บ้านเด็ก. กรุงเทพฯ : ทันอ, 2531.

ภาพประกอบ. 25 นาท.

กล่าวถึงโคม เป็นเด็กขยันและเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ ช่วยแม่ทำงานอยู่เสมอ เมื่อแม่ล้มป่วยลงและจะทิ้งไขคอกบัวสีทองที่อยู่ในป่าลึกมารักษาจึงจะหาย แต่โคมตั้งใจว่าถึงจะอยู่ไกลและมีอันตรายเพียงใด โคมก็จะไปเอามาให้ได้ จึงหมอบอกว่าโคมจะต้องนำคอกบัวสีทองมาให้ทันก่อนตะวันขึ้น มิฉะนั้นตัวเขาจะเสื่อม โคมจึงรีบออกเดินทางทันทีที่โคมได้เดินทางมาถึงบึงใหญ่ที่มีคอกบัวสีทองเต็มไปหมด แต่ก็มิอาจเข้าอยู่และหวงคอกบัวสีทองมาก แต่ด้วยความช่วยเหลือของปลาทำให้โคมสามารถนำคอกบัวสีทองกลับมารักษาแม่ได้ทันเวลา

จารุพงษ์ จันทรเพชร. พินามขาว. ภาพโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร. กรุงเทพฯ :

ทันอ, 2532. ภาพประกอบ. 25 นาท.

กล่าวถึงนกพินามขาว ซึ่งเป็นนกพินามหนุ่ม อาศัยอยู่ในลานกว้างพร้อมนกพินามทั้งหลาย มีผู้ใจบุญจะนำอาหารมาโปรยให้กินเป็นประจำ แต่นกพินามขาวไม่ชอบการใช้ชีวิตอยู่เช่นนี้ เขาคิดที่จะร่อนบินไปในท้องฟ้าเพื่อมองดูโลกอันกว้างไกล ด้วยความอยากรู้อยากเห็นของนกพินามขาว เขาจึงตัดสินใจบินตามนกฝูงหนึ่งไป ทำให้เขาทราบว่า ยังมีแหล่งอาหารอีกมากมาย นอกจากนั้นทำให้เขาได้เรียนรู้การบิน การหาอาหาร และการเอาตัวรอดในสถานการณ์ต่าง ๆ เขาจึงนำเรื่องที่ได้เรียนรู้ไปแล้วให้นกพินามในลานกว้างฟัง ทำให้พินามขาวถูกเพื่อนรังเกียจและขับออกจากฝูง นกพินามขาวใช้ชีวิตอยู่กับการบินพนเปรไปในที่ต่าง ๆ จนสามารถจดจำเส้นทางที่บินผ่านไปได้ เขาจึงกลายเป็นผู้ชำนาญเส้นทาง การเดินทางมากที่สุด

จิตอารมณ์ สวัสดิชิตัง. กระหม่อมหลังใหม่. ภาพโดย จารุพงษ์ จันทรเพชร.

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2528. ภาพประกอบ. (หนังสืออ่านสำหรับเด็ก
ชุดโลกของเด็ก). 20 บาท.

เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี มุ่งสอนให้เด็กช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ
สนับสนุนจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กด้วย เนื้อหาสาระเกี่ยวกับ มู จิกและ
บูย เป็นเพื่อนกันและอาศัยอยู่ในกระหม่อมด้วยกัน วันหนึ่งทั้งสามกินผลไม้ชนิดหนึ่งแล้วเอา
เปลือกมาทำเป็นเรือ เมื่อฝนตกก็เอาเรือลำนั้นมาเป็นหลังคากันฝนได้ เมื่ออยู่ใกล้กับกอง
และช่วยกองให้พ้นจากการจมน้ำตาย กองก็เล่าให้ฟังว่ากระหม่อมของคนไถถูกน้ำพัดพาไป
แล้ว ลักขณ์ทั้งสามจึงได้ให้กองอาศัยอยู่ด้วย และต่างก็ช่วยกันเอาเปลือกผลไม้มาทำเป็น
กระหม่อมให้กองอยู่อย่างมีความสุขใกล้กับกระหม่อมของคน

ฉลอง พงศ์ผาสุก. ความดีของแก้ว. ภาพโดย ปรีดา ปัญญาจันทร์. กรุงเทพฯ :
ปทุมยา, 2522. ภาพประกอบ. 10 บาท.

นิทานคำกลอนเรื่องของแก้วเด็กชายกำพร้าพ่อ ปดุงฉก หาบลาไปขาย เพื่อหาเลี้ยง
แม่ แก้วจกจำคำสั่งสอนของพ่อและยอมทนลำบากทุกอย่าง วันหนึ่งขณะที่หามฉกไปขาย
เมื่อรู้สึกเหนื่อยก็นั่งพัก เห็นก้อนหินใหญ่ก้อนหนึ่งวางขวางทางเดิน ก็คิดจะเลื่อนออกไปให้
พ้นทางเดิน แก้วพ่อกแก้วเลื่อนก้อนหินออกก็พบทองมากมายและมีอักษรเขียนไว้ว่า "ยกให้คน
ที่พบเห็น" แก้วจึงนำทองกลับไปบ้านและเล่าให้แม่ฟัง ตั้งแต่นั้นมาแก้วก็อยู่กับแม่อย่างมี
ความสุขและตั้งหน้าประกอบแต่คุณความดี

คุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา, หม่อม. หนูหนุ่ยกับมะม่วง. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2520.
ภาพประกอบ.

เป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลดีเด่น ประจำปี 2520 เป็นเรื่องของเด็กเล็ก ๆ ชื่อ
หนุ่ย ซึ่งเป็นเด็กดี มีความกตัญญูและกล้าหาญ หนุ่ยรักมารดาของเขามาก วันหนึ่งมารดา
ป่วยหนัก หมอบอกว่าถ้ามารดาของหนุ่ยไม่ได้อินมะม่วง วันละ 20 ผล จะต้องตาย หนุ่ยจึง
ออกเดินทางไปหามะม่วง ระหว่างที่เข้าไปในป่า ได้พบกับช้าง งู และกบ ได้ช่วย

อันตรวยต่าง ๆ นานา แต่ด้วยความรักแม่ทำให้เกิดความกล้าและมีความมานะบากบั่น
สามารถฝ่าฟันอุปสรรครอชีวิตมาได้ โดยน้อมะม่วงมลิให้มารดาได้รับประทานในที่สุด

เกชา แซ่ซัน. มکنونแสนซัน. ภาพโดย เกชา แซ่ซัน. กรุงเทพฯ :

อักษรภาพพิมพ์, 2533. ภาพประกอบ. 30 นาท.

เป็นนิทานสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เพื่อเป็นข้อคิดให้เด็กเห็นถึงผลดีของความสามัคคี
ความขยัน ความอดทน ความผิดพลาดที่ไม่ตั้งใจ ความพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้น กล่าวถึงฝูงมดงานที่ประชุมวางแผนกันไปหาอาหารเพื่อจะเก็บไว้ในฤดูฝนที่กำลัง
จะมาถึง เพราะถ้าฝนตกหนักจะทำให้หาอาหารกันไม่ได้เลย มดทุกตัวช่วยกันหาอาหาร
ด้วยความขยันขันแข็ง เมื่อได้อาหารเพียงพอล้วนก็เตรียมตัวกลับที่พัก ฝนได้ตกลงมาอย่าง
หนัก ทำให้เสบียงอาหารหลุดลอยไปตามน้ำ มดทุกตัวพยายามรักษาอาหารไว้ แต่หัวหน้าสั่ง
ว่าให้รักษาชีวิตให้รอดก่อน อาหารสามารถหาใหม่ได้ เมื่อฝนหยุดตก มดทุกตัวออกหาอาหาร
ใหม่โดยไม่เกียจคร้านหรือท้อแท้เลยและต่างก็ตั้งใจเมื่อไปพบเสบียงอาหารที่ถูกน้ำพัดพาไป
รวมกันอยู่ที่ริมฝั่ง ก็ออกมาฝูงมดงานออกไปหาอาหารเพิ่มเติมจนมากพอที่จะเก็บไว้กินตลอด
ฤดูฝน

บุญทรง ศรีพิทักษ์. รดกินเหนียว. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530. ภาพประกอบ.

20 นาท.

เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา ชุดโลกของเด็ก มุ่งส่งเสริมให้
เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ สร้างงานเชิงศิลปะ รู้จักนำเอาวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาสร้าง
ของเล่น เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กล่าวถึงในช่วงปิดเทอม หนูคำ หนูจุ่มและ
หนูจิก ไปเที่ยวบ้านคุณตา และนำดินเหนียวที่หลังบ้านคุณตามันรูปสัตว์ เพื่อจะนำไปอวดเพื่อน
ที่โรงเรียน ทั้งสามปรึกษากันว่าจะปั้นรูปอะไรดี หนูจิกตั้งใจว่าจะปั้นช้าง หนูจุ่มคิดว่าจะปั้น
เต่า หนูคำคิดจะปั้นรถคันโต ๆ จะไถ่กันไถ่หลายคน ในที่สุดจึงตกลงกันปั้นรถกระบะ ทุก
คนช่วยกันปั้นส่วนประกอบของรถนำไปตากให้แห้ง แล้วนำมาประกอบเป็นรถดินเหนียวคันโต
ที่วิ่งได้ เด็ก ๆ จึงนั่งรถและผลักดันกันขึ้น ผลักกันขับไปตามถนนอย่างสนุกสนาน แต่รถทาน

น้ำหนักไม่ไหวจึงพัง เด็ก ๆ เสียใจมาก คุณตาจึงปลอบว่า ขอให้เด็ก ๆ บั้นขึ้นมาใหม่ โดยให้บั้นตั้งแต่สิ่งเล็ก ๆ ไปหาสิ่งใหญ่ ๆ ค่อย ๆ เรียนรู้ไปทีละขั้น

ปิยดา วนันท์. เค้กโม่งผู้โลก. ภาพโดย สมชาย เวชวิทย์. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, 2521. ภาพประกอบ. 5 นาท.

เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี กล่าวถึงเค้กโม่งว่า เป็นลูกสุดท้องของครอบครัวนกเค้กแมว และเป็นลูกที่มีปัญหาทางธรรมชาติของนกเค้กแมวคือ ตาจะมองอะไรไม่เห็นในตอนกลางวัน ต้องอาศัยการอุปถัมภ์จากพี่น้องตัวอื่น ๆ แต่เค้กโม่งเป็นผู้รู้ความจริง ไม่ยอมย่อท้อต่ออุปสรรคทางด้านร่างกาย กล้าเผชิญและเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่ใช่วิสัยของนกเค้กแมว ในที่สุดเค้กโม่งก็สามารถแก้ปัญหาและเผชิญกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ และทุกฝ่ายก็ไม่คัดค้านในการกระทำของเค้กโม่งอีกต่อไป

พิมพ์พิมล ชงเชียร. กระจานน้อยสร้างรัง. ภาพโดย ปรีชา (นามแฝง). กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2528. ภาพประกอบ. 40 นาท.

เหมาะสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี กล่าวถึงความกล้าเสี่ยงของกระจานน้อย เมื่อมีภัยมา และพยายามหนีเอาชีวิตรอดทำให้พลัดหลงกับแม่ ความเพียรพยายาม มานะ และอดทนของกระจานน้อยที่พยายามสร้างรังของคนให้สวຍงามตามคำแนะนำของลุงนกกระจาน นอกจากนั้นนกกระจานน้อย ยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ปัญหาและอันตรายต่าง ๆ

มาลา คำจันทร์. แมวน้อยตกปลา. ภาพโดย วราพงษ์ พงศ์เจกณ์พงศ์. กรุงเทพฯ : ทันอ, 2533. ภาพประกอบ. 35 นาท.

กล่าวถึงแมวน้อยกับแมวเข้าไปตกปลาที่ริมหนองน้ำ เมื่อปลายยังไม่มากินเหยื่อ แมวเข้าก็ยังคงตั้งใจตกปลา แต่แมวน้อยเริ่มทนไม่ได้ แมลงปอบินมาใกล้ ๆ ทำให้แมวน้อยไล่จับ แมวน้อยก็ไล่จับแมลงปอแต่จับไม่ได้ ขณะที่แมวเข้าไปปลาหนึ่งตัว แต่ปลากินเหยื่อของแมวน้อยหมดไปแล้ว มีผีเสื้อมาทำให้แมวน้อยจับแต่แมวน้อยก็จับไม่ได้ ในขณะที่แมวเข้าไปปลา 3 ตัว แมวน้อยจึงถามแมวเข้าว่า ทำไมเขาจึงตกปลาไม่ได้เลย แมวเข้าจึงตอบว่า

เป็นเพราะแมวน้อยไม่ตั้งใจวิ่งไปไล่จับแมลงปอและมีเสื้อ แมวน้อยจึงบอกแมวเฒ่าว่า
ต่อไปเราจะตั้งใจตกปลาอย่างเดียว มีถึงกำหนดทำให้แมวน้อยไล่จับ แมวเฒ่าก็ไม่สนใจ
แมวน้อยและแมวเฒ่าตั้งใจตกปลาจึงไ้ปลามากมาย

อมูล รัชกาล. เจ้าชายหงส์. ภาพโดย กลุ่มเบญจรงค์. กรุงเทพฯ : ชีวทัศน์,
2532. ภาพประกอบ. 35 นาท.

นิทานสำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี มุ่งสอนให้เด็กมีความเพียรพยายามและมานะ
อดทน กล่าวถึง เจ้าหญิงเอลิส ซึ่งพระบิดาทรงแต่งงานใหม่กับพระราชินีจ้าวร้ายและมาก
ก๊วยเวทมนตร์ สามีให้เจ้าชายทั้งสิบเอ็ดพี่ชายของเจ้าหญิงเอลิสกลายเป็นหงส์ขาว เจ้าหญิง
เอลิสฝันว่า นางฟ้ามาบอกถึงวิธีถอนคำสาปให้แก่เจ้าชายทั้งสิบเอ็ด ด้วยการให้เจ้าหญิง
เอลิสสานเสื้อด้วยมือของเธอสิบเอ็ดตัว และระหว่างที่สานเสื้อห้ามไม่ให้พูด ถ้าพูด
เจ้าชายทั้งสิบเอ็ดจะท้องล้นใจ เจ้าหญิงเอลิสจึงใช้ความเพียรพยายาม มานะ บากบั่น
อดทน ด้วยการไปถอนต้นคำสาปที่ป่าช้าด้วยมือเปล่า บำต้นคำสาปด้วยเท้าเปล่าแล้วดึงใยคำสาป
ออกมาสานเสื้อ ถึงแม้จะคันและเจ็บปวดเพียงใด เจ้าหญิงก็ไม่ยอมหยุดนิ่ง ห่วงานต่อไปอย่าง
ไม่ย่อท้อ เมื่อเจ้าหญิงจะท้องแต่งงานกับพระราชาก็ไม่ยอมละทิ้ง ยังคงสานเสื้อต่อไป ต่อ
มาพระราชินีเข้าใจว่าเจ้าหญิงเป็นแม่คนและนำขึ้นเกวียนเพื่อนำเจ้าหญิงไปเฝ้าแต่เจ้าหญิง
ก็ไม่พูด ยังคงสานเสื้อต่อไปจนเสื้อที่สิบเอ็ดเสร็จสิ้นและช่วยให้เจ้าชายทั้งสิบเอ็ดพ้นคำสาป

วรรณรัตน์ อินทร์อำ. นกพิราบหัดบิน. ภาพโดย ประภาส สรรพคุณ. กรุงเทพฯ :
ทันอ, 2533. ภาพประกอบ. 25 นาท.

กล่าวถึงนกพิราบสองฝั่งเมืง มีลูกสองตัว ตัวแรกขอเท้าข้างหนึ่งของงูมพิการ ส่วน
ตัวที่สองปกติ พ่อและแม่นกส่งสารลูกมาก และให้พยายามเลี้ยงลูกทั้งสองอย่างดีที่สุด
เติบโตแข็งแรงสมบูรณ์เต็มที่จึงสอนให้ลูกนกทั้งสองหัดบิน พ่อนกพิราบสอนลูกว่า การหัดบิน
คือก้าวแรกของการออกไปสู่โลกกว้างและจะต้องตั้งใจและมั่นใจจริงจึงจะทำได้ นกพิราบ
ผู้น้องทำตามพ่อแม่สอนจึงบินได้อย่างรวดเร็ว ส่วนนกพิราบผู้พี่เพียงคิดสนใจระเิดคตาม

พ่อบอกก็ล้มเลิกทำให้ไม่กล้า พ่อจึงสอนว่า ถ้าเขามีนก ข้าที่พิการนั้นจะไม่เป็นปัญหาเลย
เขาจะสามารถบินได้ไกล ๆ ได้เห็นโลกสวยงามกว้างใหญ่ ค่อยกล่าวถึงใจจากพ่อแม่และคิด
ว่าตนนั้นแหละเป็นที่พึ่งแห่งตน นกพิราบผู้พี่จึงสามารถหักกระดูกและทรงตัวได้ค่อยๆ ข้าง
ข้างเดียวอย่างมั่นคง และสามารถบินได้เหมือนนกพิราบผู้น้อง

วรรณรัตน์ อินทร์อำ. ลูกแมวสองตัว. ภาพโดย พิสิทธิ์ หัมทอง. กรุงเทพฯ : คั่นอ้อ,

2534. ภาพประกอบ. 25 บท.

กล่าวถึงพ่อแม่ และแม่แมวช่วยกันทำมาหากินเลี้ยงลูกสองตัว จนไม่มีเวลาอยู่
ใกล้ชิดลูก ทำให้แค้นและทาสเคิบโศกขึ้นด้วยความห่วงเหินของพ่อแม่ ชาติการอบรมดูแล
อย่างใกล้ชิด ทำให้แค้นและทาสเคิบมีนิสัยก้าวร้าว คุ้ย ขโมย ไม่รักกัน เอาเปรียบกัน เมื่อ
พ่อแม่ไม่อยู่ แม่แมวต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหาอาหารเลี้ยงลูกด้วยความเหน็ดเหนื่อย กลับ
มาบ้านก็เห็นลูกทะเลาะกัน ด้วยความเสียใจ แม่แมวจึงล้มป่วยลง แค้นและทาสจึงปรึกษา
กันว่า คงต้องหักทำงานหาอาหารเองบ้าง ทั้งสองจึงตัดสินใจเดินทางไปขายป่าใกล้ทุ่งนา
การเดินทางเต็มไปด้วยความยากลำบาก แต่ทั้งสองก็อดทน เมื่อคิดว่าพ่อแม่คงเหน็ดเหนื่อย
เช่นนี้ ความทุกข์ที่เกิดร่วมกันครั้งนี้ ทำให้ทั้งสองรักกัน แค้นและทาสช่วยกันจับหนูด้วย
ความเพียรพยายามและตั้งใจ จึงสามารถช่วยกันจับหนูได้

วิภาพันธ์ สุวรรณ และ บงกช วิจารณ์เกียรติ. ผ่นทั้งให้เป็นเข็ม. ภาพโดย

ประคอง ภูครองทุ่ง. กรุงเทพฯ : ศิษยาพร, 2527. ภาพประกอบ.

18 บท.

เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 6-11 ปี เน้นถึงอุปนิสัยที่ว่า ความพยายามอยู่ที่
ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น กล่าวถึงชายยากจนคนหนึ่งต้องการหาความรู้ใส่ตัว จึงไปสมัคร
เป็นศิษย์ของพระอาจารย์ที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง เขามีความมานะพยายามผ่นทั้งจนเป็นเข็มและ
ไค้ยู่รับใช้พระอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ พระอาจารย์เห็นว่าชายคนนี้มี ความเพียรพยายาม
มากจึงสอนความรู้ต่าง ๆ ให้โดยไม่ปิดบัง จนกระทั่งเขามีชื่อเสียงเลื่องลือไปไกล

วิชา พรหมจันทร์. เอื้องชะสีทอง. ภาพโดย วิชา พรหมจันทร์. กรุงเทพฯ :

องค์การคำของคุรุสภา, 2517. ภาพประกอบ. 3.75 บาท.

หมูน้อยเฝ้ากะเรียงชื่อ คำเก๋ ไก่ออกตามหา "เอื้องชะสีทอง" ในดินแดนศักดิ์สิทธิ์ ๗ คงคอยเฝ้าเอื้องชะ เพื่อมารักษามารคาซึ่งเป็นไข่นัก คำเก๋ต้องเผชิญหลายอย่างด้วยความมานะพยายามและอดทน ในที่สุดก็สามารถนำเอื้องชะสีทองมารักษาได้ เพราะความกตัญญูและกล้าหาญ จึงเกิดเป็นความเชื่อขึ้นว่า คอกเอื้องชะนี้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ พวกฉะ ชาวเมืองยวม (อำเภอแม่สะเรียง) จึงได้ส่งส่วยเป็นคอกเอื้องชะไปให้กับเจ้านครเชียงใหม่ เป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็ก อายุ 6-9 ปี

ศึกษาธิการ, กระทรวง. เก่ง. ภาพโดย บ้านเล็ก (นามแฝง). กรุงเทพฯ :

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2528. ภาพประกอบ.

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มทักษะภาษาไทย).

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เนื้อหากล่าวถึง เก่ง ที่มีลักษณะอันพึงประสงค์คือ มีสติมั่นในการแก้ปัญหา เมื่อพ่อแม่ไม่อยู่และมีภัยมาถึงตัว ความขยันหมั่นเพียรในการฝึกบินของเก่ง ความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเมื่อเห็นป่าไม้ถูกทำลาย เขาคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและเก่งจะไม่ทำเช่นนั้น นอกจากนี้ยังแทรกความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเนื้อหาไว้ด้วย

สิรินทร์ ช่างโชค และ กัมพูชนาฏ เปรมกมล. ลูกหมูสามตัว. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2532. ภาพประกอบ. 35 บาท.

ลูกหมูสามตัวเป็นพี่น้องกัน เมื่อโตขึ้นแม่เห็นว่าบ้านคับแคบ จึงให้ลูกหมูทั้งสามไปสร้างบ้านอยู่กันเอง ลูกหมูตัวที่หนึ่งเอาฟางสร้างบ้านเสร็จเร็วทันใจ พอหมาป่าเดินผ่านมาเห็นลูกหมูอ่อนน่าน่ากิน จึงมาที่บ้านจับลูกหมูกิน ลูกหมูตัวที่หนึ่งจึงวิ่งไปขออาศัยลูกหมูตัวที่สอง ซึ่งสร้างบ้านด้วยไม้ ไม้ชำรุดหมาป่าก็ปลอมเป็นแกะขรามาเคาะประตู แต่ลูกหมูตัวที่สองรู้ทัน ไม่เปิดประตูให้ หมาป่าจึงรื้อบ้านไม้อีก ลูกหมูสองตัวจึงวิ่งหนีไปขออาศัยอยู่กับลูกหมูตัวที่สาม ที่ใช้อิฐสร้างบ้านและแข็งแรงมาก และใช้เวลาสร้างอยู่หลายวัน เมื่อหมาป่ามาเคาะประตู

และพยายามพังบ้านแต่ไม่สำเร็จ จึงปีนไปบนหลังคาและจะลงไปตามปล่องไฟเพื่อจับลูกหมู
กินให้หมด ลูกหมูจึงเตรียมหม้อน้ำเดือดรอรับอยู่ พอหมาป่ากระโดดลงมาจึงตกลงไปในหม้อ
น้ำเดือดพอดี หมาป่าถูกน้ำร้อนลวกเจ็บปวดมากจึงวิ่งหนีไปและไม่กล้ามารังแกลูกหมูอีก
ลูกหมูทั้งสามอยู่ด้วยกันในบ้านอิฐอย่างปลอดภัยและมีความสุข

อิทธิพล วาตะวัณณะ. รถไม้ของขวัญ. ภาพโดย อิทธิพล วาตะวัณณะ. กรุงเทพฯ :
ต้นอ้อ, 2529. ภาพประกอบ. 20 บาท.

เหมาะสำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี ขวัญเป็นเด็กชายยากจนที่ขยันหมั่นเพียร เมื่อ
เขาเห็นแก้วผู้มีฐานะดี มีรถยนต์ที่เล่น เขาก็แอบขโมยแก้วและเพื่อน ๆ เล่นรถอย่างพึงพอใจ
แต่ก็ถูกแก้วและเพื่อน ๆ ไล่ไป ตอนแรกขวัญเสียใจมาก แต่เขาก็มานะต่อรถไม้ด้วยเศษ
วัสดุที่เก็บมาได้สำเร็จคันหนึ่ง แก้วและเด็ก ๆ อื่น ๆ เห็นรถไม้ของขวัญก็อยากมาเล่นกับ
ขวัญด้วย ขวัญก็อนุญาตให้เขาเหล่านั้นมาเล่นด้วย และเด็ก ๆ ก็รู้จักประติษฐ์ของเล่นต่าง ๆ
ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ที่ดี

อำนาง เย็นสบาย. ผีเสื้อกับผึ้งน้อย. ภาพโดย โทล ลี. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2530.
ภาพประกอบ. 25 บาท.

เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กล่าวถึงผีเสื้อปีกสวยที่
เลี้ยงลูกแบบตามใจ ด้วยเกรงว่าลูกจะเหนื่อยและปีกบอบช้ำ ในขณะที่ผึ้งหลวงปีกบางใส
สองแม่ลูกบินไต่ค่อมหาน้ำหวานอย่างตั้งใจ ลูกผึ้งหลวงอยากมีปีกสวย ๆ แบบผีเสื้อบ้าง
แต่แม่ผึ้งสอนว่า การมีปีกสวยงามแต่อ่อนแอจะไม่เกิดประโยชน์อะไร และสอนให้ลูกอดทนต่อ
ความร้อนของแสงแดดยามเที่ยง และหักบินฝ่าแคว้นลมแรงให้ได้ ให้ทำจิตใจให้เข้มแข็ง
เวลาผ่านพ้นไปหลายสัปดาห์ ผึ้งน้อยเติบโตแข็งแรงทั้งกายและใจ ขณะที่ลูกผีเสื้อแม้จะมีปีก
แสนสวยแต่ก็อ่อนแอไม่กล้าเผชิญปัญหา เข้าวันหนึ่ง เมื่อมีพายุมา ผึ้งหลวงสองแม่ลูกก็
สามารถบินฝ่าแรงลมกลับที่พักได้ แต่ลูกผีเสื้อที่มีแต่ความสวยงามถูกลมพัดปลิวลงทางไป
ผึ้งหลวงสองแม่ลูกช่วยแม่ผีเสื้อตามหา ผึ้งน้อยจึงพบลูกผีเสื้อได้รับบาดเจ็บที่ปีกเกาะกิ่งไม้
ร่วงให้อยู่ เมื่อพบกันแล้วแม่ผีเสื้อจึงพูดว่าเธอจะสอนให้ลูกพึ่งตนเองได้เช่นเดียวกับแม่ผึ้ง

อำนาจ เย็นสบาย. ลูกโป่งสวรรค์. ภาพโดย พิสิทธิ์ หับทอง. กรุงเทพฯ :
 คณอ, 2530. ภาพประกอบ. 20 บาท.

เป็นหนังสือชนะประกวด 2 รางวัล คือ ประเภทสารคดี และ สวยงาม จาก
 คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ กล่าวถึงลูกแมวเหมียวอยากเรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ
 จึงขึ้นตระกร้าลูกโป่งสวรรค์ไปตามหานางฟ้าเพื่อให้นางฟ้าช่วย ตามเมฆ ดวงจันทร์ คาว ก็
 ไม่มีใครรู้จักนางฟ้า เมื่อไปตามดวงอาทิตย์ ดวงอาทิตย์บอกว่า อย่ามัวแต่ไปตามหานาง
 ฟ้าอยู่เลย ให้กลับไปดูคนที่เขาเรียนเก่ง ๆ ว่าเขาทำอย่างไร เมื่อน่านบ้านลูกหมาที่เรียน
 เก่งเห็นกำลังเร่งทำการบ้าน ผ่านบ้านลูกหมูที่เรียนดี เห็นกำลังอ่านหนังสือ ลูกเหมียวกลับ
 ถึงบ้านเริ่มเป็นคนขยันเรียน ในที่สุดลูกเหมียวก็เรียนเก่งเหมือนเพื่อน ๆ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางวรรณีย์ ชื่อสกุล	เอี่ยมสอาด
เกิด	วันที่ 20 ตุลาคม	พุทธศักราช 2499
สถานที่เกิด	อำเภอลือโขดสํารอง จังหวัดลพบุรี	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 102/2 หมู่ที่ 1 ถนนพหลโยธิน	
	ตำบลเขาสามยอด	อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
หน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดท่าข้าม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000	

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516	ม.ศ.3	จากโรงเรียนสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2518	ป.กศ.	จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2520	ป.กศ.สูง	จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2525	คบ.	(ภาษาอังกฤษ) จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2536	กศ.ม.	(บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

การวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์

บทคัดย่อ

ของ

ทรรศนีย์ เอี่ยมสอาด

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

มีนาคม 2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ สํารวจปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์และวิเคราะห์หนังสือสำหรับเด็กที่ส่งเสริมลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ในด้านลักษณะการเขียน และการนำเสนอเนื้อหา แหล่งข้อมูลเป็นหนังสือสำหรับเด็กวัย 3-11 ปี ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทย ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ.2515 - เดือนเมษายน พ.ศ.2534 จำนวน 20 ชื่อเรื่อง ในการวิเคราะห์หนังสือ ได้วิเคราะห์ปริมาณคำศัพท์โดยเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์ และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพได้วิเคราะห์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ปริมาณคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ เมื่อเปรียบเทียบกับบัญชีคำศัพท์ มี ร้อยละ 38.77 แยกเป็นคำศัพท์โดยตรง ร้อยละ 68.00 คำพ้อง ร้อยละ 30.30 และ คำตรงข้าม ร้อยละ 18.00

2. คำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก มากที่สุด คือ พยายาม รองลงมา คือ คิด เท่ากับ คีใจ ตั้งใจ สำเร็จ ลำบาก

หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏคำศัพท์ที่บอกลักษณะไม่สัมฤทธิ์ มากที่สุด คือ เรื่องลูกแมวสองตัว รองลงมาคือ เรื่องกระเจานน้อยสร้างรัง

3. ประเภทของหนังสือสำหรับเด็กจำแนกตามลักษณะการเขียน ปรากฏว่าเป็นเรื่องเหมือนจริง มากที่สุด ส่วนเรื่องอิงประวัติศาสตร์ ไม่มี

4. ลักษณะไม่สัมฤทธิ์ที่ปรากฏในหนังสือสำหรับเด็ก มากที่สุด คือ ความมีเอกลักษณ์ของตนเอง รองลงมาคือ ความกระตือรือร้น รู้จักวางแผน ความรับผิดชอบตนเอง ความกล้าเสี่ยง และ ความทะเยอทะยาน ตามลำดับ

5. หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏลักษณะไม่สัมฤทธิ์ครบ 6 ลักษณะ มีจำนวน 6 ชื่อเรื่อง คือ เจ้าชายหงส์ เจ้าโม่งผู้โลก โคมเด็กดี ผ่นทิ้งให้เป็นเข็ม มคน้อยแสนขยัน และ เอื่องแะชะสีทอง

AN ANALYSIS OF CHILDREN'S BOOKS PROMOTING NEED ACHIEVEMENT

AN ABSTRACT

BY

TASSANEE EAMSAARD

Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Library Science
at Srinakharinwirot University

March 1993

This investigation aimed to compile vocabularies related to need for achievement in the children's books and to analyze these books according to writing styles and story presentation. Sources of data were 20 children's books for 3-11 years old children published in Thai during April 1972 - April 1991. In analysis, vocabularies were discerned and compared with the constructed list of vocabularies. Qualitative analysis of was performed by applying the developed criteria designed for this investigation.

Major findings were as follows.

1. There were 38.77 percent of the vocabularies characterizing achievement need. Of these 68.00 percent were synonyms.
2. The most common terms included "try", "think", "equal to", "be glad", "attend", "finish", and "difficult" respectively. Words expressing need for achievement appeared in these two books most, namely, "Lukmeadsongtua", and "Krajabnoisang-rang" respectively.
3. In classifying the books according to their writing styles, it was found that realistic stories were predominated while stories based on history were rare.
4. The predominated characteristics of need for achievement in the children's books included individualistic, enthusiastic, planning, responsible, brave and ambitious, respectively.
5. There were 6 children's books which revealed 6 characteristics of need for achievement. These included

"Chochaihong", "Kuomongsuloke", "Domdekdee", "Fontunghaipenkem",
"Modnoisankayan" and "Fuangsausritong".